

GAZETA KOSZYCKA

ISSN 1234-0952

Nr 4 (81)

WIADOMOŚCI GMINNE

grudzień 2018

Radosnych, pełnych miłości, spokoju, wzajemnej życzliwości Świąt Bożego Narodzenia, zdrowia, sukcesów i pełnej realizacji zamierzeń w Nowym 2019 Roku, Mieszkańcom Gminy oraz wszystkim Czytelnikom Gazety Koszyckiej życzą Wójt Gminy Koszycy i Redakcja Gazety Koszyckiej

AKTUALNOŚCI

I Sesja Rady Gminy Koszyce kadencji 2018–2023

Radni nowej Rady z Wójtem Gminy Stanisławem Rybakiem. Stoją w pierwszym rzędzie od lewej: Stefan Czarnecki, Alina Robak, Stanisław Rybak – Wójt Gminy Koszyce, Zdzisław Guca, Krystyna Kalina. W drugim rzędzie od lewej: Waldemar Miernik, Paweł Szaflarski, Leszek Wieciołkowski, Krzysztof Kabziński, Kazimierz Pytel, Anna Wendel, Mirosław Kozakowski, Henryk Chlebica, Andrzej Rydlewski, Zofia Czernich, Tadeusz Pałka

Spis treści

Aktualności

I Sesja Rady Gminy Koszyce kadencji 2018–2023.....2

100 Rocznica Odzyskania Niepodległości

100 Postaci na 100-lecie Odzyskania Niepodległości.....5

Narodowe Święto Niepodległości w Świątlicy

Środowiskowo-Socjoterapeutycznej [...] w Przemyskowie ... 17

Zapraszam Cię na moje 100 Urodziny 19

Uroczysty koncert „Piękna, Niepodległa, Biało-Czerwona” ... 21

Koncert Pieśni Patriotycznej w wykonaniu chóru Camerata ... 24

Droga do Niepodległości – widowisko poetycko-muzyczne .. 26

Obchody 100 Rocznicy Odzyskania Niepodległości

w Muzeum Ziemi Koszyckiej..... 28

Historia

Cmentarz parafialny, Wielka Wojna i archeologia. W 100-lecie

pierwszych odkryć archeologicznych w Książnicach W. 29

Kamień..... 34

Społeczeństwo Obywatelskie

W oczekiwaniu na Święta 39

20 listopada odbyła się zwołana przez Komisarza Wyborczego w Krakowie I Sesja Rady Gminy Koszyce VIII kadencji (2018–2023). Pierwszą sesję nowo wybranej Rady Gminy otworzyła radna senior Alina Robak, która do czasu wyboru Przewodniczącego Rady, odpowiedzialna była za przeprowadzenie sesji. I sesja rozpoczęła się od wręczenia zaświadczeń radnym przez Przewodniczącą Gminnej Komisji Wyborczej Panią Janinę Nowak oraz złożenia ślubowania przez radnych. Kolejnym punktem był wybór Przewodniczącego Rady Gminy Koszyce. W głosowaniu tajnym jednogłośnie Przewodniczącym Rady został Pan Stefan Czarnecki. Wybrano także Wiceprzewodniczącą Rady Gminy Koszyce, którym został Pan Tadeusz Pałka. Następnym punktem było przystąpienie do czynności związanych z objęciem funkcji Wójta Gminy Koszyce. Pan Stanisław Rybak odebrał zaświadczenie o wyborze na Wójta Gminy Koszyce i złożył ślubowanie. Podczas obrad I sesji wprowadzono zmiany do porządku obrad i powołano skład pięciu stałych komisji Rady Gminy Koszyce.

Obrady I Sesji Rady kadencji 2018–2023

Radna Seniorka – Alina Robak prowadzi obrady Sesji

Składy Komisji:

Komisja Rewizyjna: Czernich Zofia (przewodnicząca), Robak Alina, Szaflarski Paweł.

Komisja Finansów i Gospodarki: Kalina Krystyna (przewodnicząca), Wendel Anna, Rydlewski Andrzej, Kozakowski Mirosław, Chlebica Henryk, Pytel Kazimierz, Kabziński Krzysztof.

Komisja Ochrony Środowiska: Robak Alina (przewodnicząca), Miernik Waldemar, Guca Zdzisław, Kozakowski Mirosław, Czernich Zofia.

Komisja Porządku i Spraw Socjalnych: Kabziński Krzysztof (przewodniczący), Pytel Kazimierz, Kalina Krystyna, Wendel Anna, Chlebica Henryk.

Przewodnicząca Gminnej Komisji Wyborczej p. Janina Nowak wręcza radnym zaświadczenia o wyborze na radnego. Zaświadczenie odbiera radny Tadeusz Pałka

Obrady I Sesji Rady kadencji 2018–2023

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji: Rydlewski Andrzej (przewodniczący), Robak Alina (wiceprzewodnicząca), Wiciorowski Leszek.

Oprócz powołania składów Komisji zostały podjęte uchwały w sprawach: ustalenia diet radnym Gminy Koszyce i sołtysom, ustalenia wysokości zryczałtowanej diety miesięcznej dla Przewodniczącego Rady Gminy Koszyce, ustalenia wysokości zryczałtowanej diety miesięcznej dla Wiceprzewodniczącego Rady Gminy Koszyce, ustalenia wynagrodzenia dla Wójta Gminy Koszyce.

Monika Molenda

Przewodniczący Komisji Skrutacyjnej – Krzysztof Kabziński prowadzi wybory do Komisji Rady Gminy

Wójt Gminy Stanisław Rybak składa ślubowanie

Wójt Gminy Stanisław Rybak dziękuje p. Tadeuszowi Nawrotowi, ustępującemu Przewodniczącemu Rady Gminy

100 ROCZNICA ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI

100 Postaci na 100-lecie Odzyskania Niepodległości

„By czas nie zaćmił i niepamięć”

W związku z setną rocznicą odzyskania niepodległości, w roku 2018 w całej Polsce podejmuje się wiele inicjatyw o charakterze patriotycznym. Gmina Koszyce podjęła szereg działań upamiętniających to wydarzenie, o których pisaliśmy w poprzednich numerach Gazety Koszyckiej. Nasz kolejny, lokalny pomysł na niepodległość, polega na przywołaniu postaci, które wpisały się i wpisują się w historię naszej małej ojczyzny. Jest to wybór subiektywny ale podyktowany chęcią pokazania sylwetek ludzi, którzy w szczególny i trwały sposób wiążą się z naszą gminą. „Odzyskanie niepodległości dokonało się poprzez walkę pełną poświęcenia i bohaterstwa nie tylko na polach bitew, ale i w codziennych zmaganiach o zachowanie duchowej i materialnej substancji narodowej oraz w codziennym trwaniu polskich rodzin” – głosi uchwała Sejmu RP w sprawie ustanowienia roku 2018 Rokiem Jubileuszu 100-lecia odzyskania przez Polskę Niepodległości. Nawiązując do zapisu w uchwale sejmowej prezentujemy sylwetki 100 postaci na 100-lecie Odzyskania przez Polskę Niepodległości. Redakcja Gazety Koszyckiej przeprasza, że nie wszystkich mogliśmy w tej prezentacji ująć, za błędy jeżeli jakoweś wystąpiły. Przy pisaniu materiału korzystaliśmy z zapisów w książkach, które ukazały się nakładem Gminy Koszyce, z numerów Gazety Koszyckiej, strony www gminy Koszyce, relacji i wspomnień osób żyjących.

Redakcja

1. **Ks. Bolesław Balikowski** – ur. 21.02.1915 r., zm. 12.11.1981 r. Proboszcz parafii pw. Narodzenia Najświętszej Marii Panny w Rachwałowicach w latach 1950–1981. Wyświęcony na kapłana w 1941 r. W latach 1941–1950 wikariusz w Brzezinach koło

Chęcini. Założyciel Straży Pożarnej w Rachwałowicach. W 1954 roku odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi za zasługi w pracy społecznej, jeden z czołowych hodowców bydła mlecznego. Ks. Bolesław Balikowski był w składzie pierwszej Powiatowej Rady Narodowej w Kazimierzy Wielkiej, której pierwsza inauguracyjna sesja odbyła się 11 stycznia 1956 r. Był to „ksiądz-patriota”, którego włączono na listę radnych, pomimo, że państwo polskie toczyło wówczas jawną walkę z kościołem.

2. **Kazimierz Barczyk** – Honorowy Obywatel Gminy Koszyce. Urodzony w 1950 r. w Wolbromiu. Prawnik, sędzia i adwokat, polityk oraz samorządowiec. Sekretarz stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w okresie rządu Jerzego Buzka, poseł na Sejm I i III kadencji, zastępca przewodniczącego i sędziego Trybunału Stanu. Współautor ustaw o samorządzie terytorialnym, Przewodniczący Rady Miasta Krakowa I kadencji, Radny I i II Kadencji Rady Miasta Krakowa, Radny Województwa Małopolskiego 1998–2002, od 1991 r. Przewodniczący Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski, od 1996 r. Przewodniczący Federacji Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP.

3. **Piotr Barylak** – ur. 18.05.1911 r. w Jurkowie, zm. 23.01.1985 r. Nauczyciel Szkoły Podstawowej w Książnicach Wielkich w latach 1935–1974. Wykształcił wiele pokoleń i pozostał wierny ziemi książnickiej. Znakomity organizator życia szkolnego, artystyczna dusza szkoły. Stworzył szkolny teatr. Wieloletni kierownik, inicjator budowy szkoły, posiadający duże zasługi w jej wybudowaniu. Działał społecznie na wielu płaszczyznach: jako radny powiatowy, działacz spółdzielczy, działacz Związku Nauczycielstwa Polskiego. W czasie II wojny światowej

był założycielem i nauczycielem Tajnego Nauczania w Książnicach Wielkich. Odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, odznaką Zasłużonego Działacza Frontu Jedności Narodu, odznaką Za Zasługi dla Kielecczyzny, odznaką Tysiąclecia Państwa Polskiego, odznaką Przyjaciela Dziecka, odznaką Ruchu Przyjaciół ZHP i honorowym tytułem Zasłużonego Nauczyciela. W 2002 roku w uznaniu Jego zasług na rzecz rozwoju placówki, którą kierował, pracy na rzecz lokalnej społeczności, działalności społecznej, Rada Gminy Koszyce nadała Szkole Podstawowej w Książnicach Wielkich imię Piotra Baryłaka.

4. **Józef Berliński** – ur. 5.03.1905 r., zm. 8.10.1983 r. Wieloletni pracownik Urzędu Gminy w Koszycach, kierownik Urzędu Stanu Cywilnego. Jeden z założycieli koszyckiej straży pożarnej, bardzo aktywny działacz na rzecz społeczności lokalnej.

5. **Stanisław Boduch** – Honorowy Obywatel Gminy Koszyce. Ur. 31.03.1961 r. w Koszycach. Przedsiębiorca, na stałe mieszkający w Stanach Zjednoczonych. Filantrop wspomagający wiele inicjatyw społecznych, gospodarczych i kulturalnych w Polsce i środowisku polonijnym. Założyciel i Prezes Koszyce Chicago Club. Zakupił, wyremontował i przekazał w użytkowanie gminie Koszyce budynek byłej synagogi z przeznaczeniem na muzeum regionalne. W 2007 r. gmina Koszyce założyła Muzeum Ziemi Koszyckiej jego imieniem.

6. **Jan Bolt** – Lekarz koszycki. Urodzony w 1892 r., zm. w 1968 r. W latach 1934–1966 praktykował jako lekarz w Koszycach. Był lekarzem wszechstronnych specjalności, cieszył się ogromną renomą i zaufaniem. W tym czasie gabinet doktora Bolta wyposażony był w aparat rentgenowski i aparat do odmy. W czasie II wojny światowej ze względu na znajomość języka niemieckiego mianowano go burmistrzem Koszyc – w grudniu 1941 r. Był wielkim społecznikiem dbającym o poprawę warunków życia mieszkańców Koszyc i okolicy. Z jego inicjatywy uruchomiono piekarnię i rzeźnię miejską. Utworzył tzw. Radę Opiekuńczą mającą za zadanie pomagać przesiedlonym.

7. **Zbigniew Bolt** – Lekarz, ur. 13 listopada 1925 r., zm. 5 lutego 2017 r. W latach 1953–2006 pracował w Ośrodku Zdrowia w Koszycach. W 1953 roku

wraz z ojcem Janem Boltem założyli izbę porodową. Był lekarzem rodzinnym, specjalistą chorób wewnętrznych, medycyny ogólnej z chirurgią i ginekologią. Dzięki serdecznemu podejściu do pacjenta, swojej skromności i cierpliwości, szczególnie dla starszych ludzi, a także bardzo dobrej znajomości populacji mieszkańców gminy, zaskarbił sobie szacunek i wdzięczność kolejnych pokoleń koszyczan. Działał w wielu organizacjach społecznych, brał udział w realizacji inwestycji na rzecz służby zdrowia. Podczas II wojny światowej brał udział w ruchu oporu, w szeregach Armii Krajowej. Za uratowanie dwóch Żydówek podczas II wojny światowej, w 2000 r. otrzymał medal „Sprawiedliwy wśród Narodów Świata”.

8. **Wacław Borecki** – Od 1908 roku właściciel majątku w Biskupicach. Pochodził z bardzo patriotycznej rodziny. Jego ojciec Feliks Borecki brał udział w Powstaniu Styczniowym. Wacław Borecki w czasie powstawania Legionów przeprawił przez Wisłę ochotników do oddziałów legionowych. W czasie II wojny światowej, wraz z córkami Marią i Jadwigą oraz zięciem Edwardem Malinowskim był mocno zaangażowany w walkę z okupantem. We dworze był punkt przerzutowy dla tzw. „spalonych”, punkt medyczny dla rannych i rekonwalescentów oraz regularne posiłki dla partyzantów AK (nawet do 30 osób dziennie).

9. **Józef Bożek** – ur. 23.12.1922 w Książnicach Wielkich. Zmarł 11.09.2011 r. Rolnik, poeta wiejski, sołtys, działacz organizacji kombatanckich, działacz ruchu ludowego. W okresie powojennym przed rokiem 1956 był przewodniczącym Rady Gminy Koszyce. Z chwilą ponownego utworzenia gmin w Polsce w 1973 roku, został wybrany w skład Rady Gminy Koszyce.

10. **Stanisław Chadzak** – ur. 27.09.1917 r. w Witowie. Zmarł 17.02.2017 r. Świadek historii. Współpracował z Gazetą Koszycką. Z Jego przekazu przedstawiliśmy historię niektórych rodzin żydowskich, przy udziale i z inicjatywy p. Stanisława Chadzaka z Malkowic.

11. **Cecylia z Tołłoczków Ciszewska** – ur. 27.12.1892 r. w Branicach. Zmarła 2.12.1963 r. Ostatnia właścicielka majątku Morsko, a wcześniej cukrowni „Łubna” w Kazimierzy Wielkiej. W Morsku mieszkała

do reformy rolnej w 1945 r. Za czasów Cecylii Ciszewskiej w Morsku funkcjonowała wzorowa stadnina koni, specjalizująca się w hodowli remontów (młode konie) dla wojska. Cecylia Tołłoczkówna pochodziła z Kresów Wschodnich Rzeczypospolitej gdzie się wychowała i na zawsze pozostała wielką patriotką kresową. W roku 2009 z funduszy Gminy Koszyce została wydana książka z okazji 635 rocznicy nadania prawa magdeburskiego miastu Koszyce pt. „Gawęda o tym co było...”. Książka wspomnieniowa o rodzinie Tołłoczków, stanowiąca dla historii regionu Ponidzia, a szczególnie dla Kazimierzy Wielkiej i dla ziemi koszyckiej ważne świadectwo czasów, a dla badaczy i miłośników regionu cenne źródło informacji. Bogactwo fabuły książki wypływa z Kresów Wschodnich. W książce znajdują się barwne opisy prowincjonalnego życia codziennego na przełomie XIX i XX w., szczegóły perypetii rodzinnych, mnóstwo anegdot i zapomnianych już fawecji, rozległe wątki związane z nie istniejącymi już cukrowniami, oraz z dworem w Morsku.

12. **Bolesław Czarnecki** – ur. 1.06.1915 r. w Rachwałowicach, zm. 29.04.1994 r. w Kielcach. Uczestnik kampanii wrześniowej, walczył jako dowódca na szlaku bojowym pułku nad Wartą, następnie w obronie Warszawy. W 1940 roku wstąpił do konspiracji, przyjął pseudonim „Enrill”. Był dowódcą plutonu, podczas zrzutu broni alianckiej na polach wsi Kasin – Rachwałowice. Odznaczony m.in. Orderem Virtuti Militari V klasy, Krzyżem Walecznych, Krzyżem Partyzanckim i Brązowym Medalem za Obrońność Kraju. Bolesław Czarnecki były aktywnym działaczem społecznym. W 1960 r. należał do założycieli Kółka Rolniczego w Koszycach, w 1961 r. współorganizował Kółko Rolnicze we Włostowicach. Był komendantem Terenowego Oddziału Samoobrony w gminie Koszyce, członkiem władz miejscowego Koła Łowieckiego oraz członkiem władz Związku Bojowników o Wolność i Demokrację w Koszycach i Kazimierzy Wielkiej.

13. **Stefan Czarnecki** – syn Michała ur. 23.05.1911 r. w Przemysku. Zmarł 23.02.1993 r. Rolnik, strażak, społecznik i działacz spółdzielczy. Sołtys Przemysku przez 8 kadencji. W 1939 r. był członkiem Rady Nadzorczej Spółdzielni „Nasza Praca” w Koszycach. Odznaczony odznaczeniami państwowymi i resortowymi.

14. **Włodzimierz Doniec** – ur. 08.02.1954 r. w Sokołowicach. Inżynier rolnictwa, przedsiębiorca. Ukończył Akademię Rolniczą w Krakowie. Przygodę z rolnictwem rozpoczął po „przemianach ustrojowych”. Obecnie gospodaruje na ok. 70 hektarach. Prowadzi działalność gospodarczą – Firma Handlowo-Usługowa „Ekorol”. Działacz społeczny, radny powiatowy, wieloletni członek Polskiego Stronnictwa Ludowego.

15. **Julia Drażkiewicz** – ur. 3.01.1933 r. w Rachwałowicach. Emerytowana nauczycielka, zasłużona dla oświaty i środowiska dzieci i młodzieży. Wieloletnia przewodnicząca koszyckiej Sekcji Emerytów i Rencistów Związku Nauczycielstwa Polskiego. Aktywnie pracuje w Towarzystwie Przyjaciół Dzieci w oddziale w Koszycach. Jest inicjatorką wielu akcji pomocowych dla dzieci i młodzieży. Odznaczona Złotym Krzyżem, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem im. dr Henryka Jordana, odznaką 50 lat w ZNP, Złotą odznaką ZNP, Złotą odznaką Zasłużony Działacz TPD, odznaką Za Zasługi dla Kielecczyzny, odznaką Tysiąclecia za Działalność Społeczną. Za zasługi w działalności społecznej uhonorowana przez Wójta Gminy Koszyce „Medalem Pamiątkowym Gminy Koszyce”.

16. **Ryszard Druźba** – ur. 01.11.1943 r. w Mykanowicach. Zmarł 23.09.2003 r. Wzorowy rolnik, długoletni działacz społeczny, przewodniczący Gminnej Rady Narodowej w latach 1984–1988. Radny II Kadencji Rady Gminy Koszyce, członek Zarządu Gminy, delegat do Sejmiku Samorządowego. Przez długi okres z wielkim zaangażowaniem pełnił funkcję Naczelnika OSP Książnice Wielkie.

17. **Jan Dudziński** – ur. 21 lutego 1947 w Wielgusie. Zmarł 05.10.2017 r. Zawodowy oficer Wojska Polskiego, zasłużony działacz społeczny. Jego pasją była historia. Aktywnie uczestniczył w życiu kulturalnym Koszyc. Organizował podczas obchodów Dni Koszyc plenery i wystawy malarskie, z których wiele obrazów i grafik znajduje się w posiadaniu gminy Koszyce. Opracował „Kalendarium Miasta, Osady i miejscowości Koszyce”, które w formie tablicy zainstalowane jest na koszyckim Rynku. Przez wiele lat współpracował z Gazetą Koszycką. Był namiętnym kolekcjonerem i członkiem Rady Muzeum. Wiele eksponatów przekazał Muzeum Ziemi Koszyckiej, a kolekcje starych płyt gramofonowych i CD Szkole Muzycznej I stopnia w Koszycach.

18. **Stanisław Dziekan** – ur. 11.12.1942 w Łąpszowie. Przedsiębiorca, działacz społeczny i zapalony myśliwy. Wieloletni Prezes Koła Łowieckiego „Lis” i Łowczy Koła. Propaguje wśród młodzieży zamiłowanie do łowiectwa i wpaja zasady etyki myśliwego. Wieloletni zawodowy strażak. Aktywnie wspiera inicjatywy podejmowane przez Gminę Koszyce.

19. **Kazimierz Fila** – ur. 03.02.1911 r. Z zawodu dentysta. W rzeczywistości nie lekarz, a technik dentystyczny. Społecznik, fotograf-pasjonat dokumentujący wydarzenia i codzienne życie Koszyc. W latach 50 i 60 ubiegłego wieku propagował nowinki techniczne i technologiczne.

20. **Kazimierz Frania** – ur. 24.02.1918 r. w Strożysku. Zmarł 29.07.2007 r. Przedsiębiorca. Właściciel sklepu wielobranżowego w Koszycach. Sklep prowadził ponad pół wieku. Był prezesem Koła Pszczelarzy w Kazimierzy Wielkiej. W początkowym okresie swojej pszczelarskiej przygody posiadał pasiekę z 300 ulami. Jego pasją były również szachy. Był utytułowanym szachistą. Znał historię mieszkańców Koszyc, a zwłaszcza Żydów koszyckich. Jako właściciel sklepu posiadał umiejętność rozpoznawania i zaspakajania potrzeb klientów. Posiadał umiejętność komunikowania na wysokim poziomie. Okoliczni mieszkańcy znali bardzo dobrze sklep „u Frani”, gdzie można było kupić „wszystko”.

21. **Jan Fulara** – ur. 28.03.1898 r. Zmarł 22.01.1989 r. Wielki patriota, filantrop oraz zasłużony działacz ludowy i spółdzielczy. Brał udział w I i II Wojnie Światowej. Otrzymał wiele odznaczeń. Znana jest jego działalność w Związku Bojowników o Wolność i Demokrację. Był przyjacielem Wincentego Witosa. W latach 1938–1944 Prezes Zarządu Spółdzielni „Nasza Praca” w Koszycach. W roku 1939 był Radnym Gminy Koszyce. Sylwetka Jana Fulary opisana jest w książce „Moja tułaczka 1933–1939” Wincentego Witosa.

22. **Bogdan Gala** – ur. 01.08.1940 r. w Sokołowicach. Zmarł 14.01.2011 r. Zasłużony działacz sportowy. 15.03.1975 r. zorganizowano Ludowy Zespół Sportowy „Szreniawa”. Bogdan Gala był czynnym piłkarzem zespołu i trenerem piłki nożnej. Wieloletni prezes Klubu Sportowego Szreniawa Koszyce. Później honorowy prezes Klubu. Ze sportem w gminie Koszyce związany przez wiele lat. Ini-

cjator wielu akcji związanych z rocznicami klubu. Organizator wielu imprez sportowych m.in. „Turniejów o Puchar Wójta Gminy Koszyce” i imprez integracyjnych dla dzieci.

23. **Bolesław Gala** – ur. 06.09.1908 r. w Kucharach. Zmarł 06.01.1991 r. W roku 1949 wchodził w skład Gminnej Rady Narodowej. Zasłużony działacz spółdzielczy. W latach 50-tych był prezesem Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” w Koszycach. Zasiadał w Radzie Gminy Koszyce po wyborach do rad narodowych w 1973 r. i w 1978 r. Prezes Rady Nadzorczej SKR. Działacz Polskiego Stronnictwa Ludowego. Zamiłowany wędkarz. Wieloletni prezes Koła Wędkarskiego w Koszycach.

24. **Ewa Gawrońska** – Właścicielka majątku ziemskiego w Rachwałowicach w okresie międzywojennym. Majątek obejmował obszar 269 hektarów. W okresie drugiej wojny światowej w Rachwałowicach gospodarował syn Ewy, Henryk Gawroński. W tym czasie dwór był miejscem schronienia żołnierzy AK i kilku rodzin wysiedlonych przez Niemców z ich miejsc zamieszkania. W dworze w Rachwałowicach miał konspiracyjną kwaterę kpt. Roman Zawarczyński ps. „Sewer”, komendant Obwodu ZWZ-AK Pińczów. Od września 1944 roku ukrywał się tu również lotnik RAF Ronald Pinther. Z dawnego zespołu dworskiego zachowała się jedynie gorzelnia z 1911 r.

25. **Adam Andrzej Gąsior** – ur. 25.07.1947 r. W roku 1973 kierownik Gminnej Służby Rolnej w Urzędzie Gminy w Koszycach. Prezes Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” w latach 1982–1986. Członek Zarządu Gminy Koszyce w kadencji 1994–1998. Wieloletni pracownik Urzędu Gminy w Koszycach. Zaangażowany w pracę na rzecz samorządu. Działacz społeczny. Przewodniczący Rady Programowej Muzeum Ziemi Koszyckiej im. St. Boducha w Koszycach. Członek Stowarzyszenia Koszycki Uniwersytet Trzeciego Wieku. Działa bardzo aktywnie w Koszyckiej Grupie Rowerowej. Współpracuje z Gazetą Koszycką.

26. **Karol Gęśła** – ur. 1910 r. w Ostrawie Morawskiej, zmarł w 1943 r. Pochowany na cmentarzu parafialnym w Książnicach Wielkich. Nauczyciel – od 1937 roku kierownik szkoły w Książnicach Wielkich. W 1939 roku zmobilizowany jako podporucznik

do wojska. W 1931 roku ukończył szkołę podchorążych w Zambrowie. We wrześniu 1939 roku brał udział w bitwie po Iłżę. Był członkiem organizacji Związek Walki Zbrojnej i Armii Krajowej, w latach 1941–1943 był wykładowcą tajnej Szkoły Podchorążych. Jako ppor. rezerwy był jednym z najbardziej energicznych organizatorów podziemia na terenie gmin Koszyce, Dobiesławice i Opatowiec.

27. **Józef Golba** – ur. 06.07.1914 r. w Witowie. Zmarł 21.08.2000 r. Członek Prezydium Gminnej Rady Narodowej w Koszycach w roku 1973, przewodniczący Komisji Rolnictwa. Zasłużony działacz społeczny.

28. **Władysław Górski** – Od 1926 roku do sierpnia 1935 pełnił funkcję Wójta Gminy Filipowice z siedzibą w Koszycach. Przyczynił się do wybudowania budynku Urzędu Gminy przy ul. Lubelskiej (obecnie 3 Maja), w którym przez długie lata mieściła się szkoła podstawowa. Władysław Górski wchodził w skład pierwszego Zarządu Ochotniczej Straży Pożarnej w Przemykowie, która powstała w 1925 roku.

29. **Józef Grudzień** – ur. 06.07.1915 r. w Prokociach. Zmarł 11.03.1994 r. Był w składzie plutonu Bolesława Czarneckiego ps. „Enrill”. Brał udział w bitwie o Skalmierz. Społecznik. Wieloletni prezes Ochotniczej Straży Pożarnej w Rachwałowicach. Działacz Polskiego Stronnictwa Ludowego.

30. **Jan Grzyb** – ur. 18.12.1914 r. w Łąpszowie. Zmarł 09.11.2007 r. Zasłużony działacz społeczny, sołtys, strażak. Działacz Polskiego Stronnictwa Ludowego.

31. **Ks. bp dr Jan Gurda** – ur. 24.03. 1920 r. w Książnicach Wielkich. Zmarł 16.01.1993 r. Polski biskup rzymskokatolicki, biskup pomocniczy kielecki w latach 1972–1993. Po maturze w roku 1942 przez dwa lata pracował jako nauczyciel tajnego nauczania w Książnicach Wielkich. W czasie okupacji hitlerowskiej był żołnierzem ZWZ-AK (Związek Walki Zbrojnej-Armii Krajowej). Był reprezentantem generacji, która wychowana i wykształcona w Rzeczypospolitej Niepodległej, dźwigała w szczególności sposób ciężar okupacji, a później na pogorzeli II wojny światowej budowała lepszy świat w wymiarze religijnym i duchowym.

32. **Ks. bp dr Kazimierz Gurda** – Honorowy Obywatel Gminy Koszyce. Ur. 20.08.1953 r. w Książnicach Wielkich. Polski duchowny rzymskokatolicki, doktor nauk teologicznych i patrystycznych, rektor Wyższego Seminarium Duchownego w Kielcach w latach 1998–2005. Biskup pomocniczy kielecki w latach 2005–2014, biskup diecezjalny siedlecki od 2014.

33. **Józef Gwóźdź** – ur. 26.07.1919 r. w Modrzanach. Zmarł 20.01.1980 r. W okresie II wojny światowej należał do Batalionów Chłopskich potem do Armii Krajowej. Brał aktywny udział w wielu akcjach partyzanckich na Kielecczyźnie. Był przydzielony do IV Batalionu 100 Pułku 106 Dywizji AK Państwowego Korpusu Bezpieczeństwa pod dowództwem Juliana Ciupidry. Pod koniec wojny wchodził w skład utworzonej Komendy Policji w Koszycach. Po wojnie został rolnikiem i jak na owe czasy prowadził duże gospodarstwo rolne. Był aktywnym działaczem spółdzielczym i społecznym.

34. **Bronisław Hajdaniak** – ur. w 1910 r. w Niezuchowie, zm. w 1968 r. Nauczyciel w Szkole Podstawowej w Książnicach Wielkich od roku 1945. Człowiek wielu talentów. Ogromny talent muzyczny. Grał na wielu instrumentach. W 1949 roku założył zespół wokalo-muzyczny, który cieszył się w środowisku dużym powodzeniem. Zespół uczestniczył w przeglądach ogólnopolskich odnosząc sukcesy. Bronisław Hajdaniak nosił charakterystyczne spodnie tzw. „pompy”.

35. **Grażyna Iwanicka** – Urodzona w 1940 roku, córka Wandy z Malinowskich i Tadeusza Sendala, nauczyciela w szkole powszechnej w Koszycach. Do piątego roku życia wychowywała się w Koszycach. Później wielokrotnie w nich bywała. Jest absolwentką wydziału polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego. Od 2004 roku stale współpracuje z „Gazetą Koszycką”. Pokłosiem tej współpracy jest blisko 60 opublikowanych artykułów, w większości związanych z gminą Koszyce. W 2016 roku ukazała się książka pod tytułem „Jestem z Wami...” zawierająca artykuły z lat 2004–2014. W latach 2004–2006 ukazała się w „Gazecie Koszyckiej” w 9 odcinkach wspomnieniowa opowieść o czasach wojny spędzonych przez autorkę w Koszycach, a następnie w 2008 roku wydana w formie książkowej pod tytułem „Dom pod szczęśliwą czwórka”. Grażyna Iwanicka wydała też dwa zbiory wierszy – „Szklany koń” oraz „Szklany wazon”.

36. **Ks. Prałat Jan Kabziński** – Honorowy Obywatel Gminy Koszyce, ur. 15.06.1950 r. w Koszycach. Wikariusz biskupi, Prezes Centrum Jana Pawła II „Nie lękajcie się!” w Krakowie, wieloletni kustosz sanktuarium, dyrektor Caritas Archidiecezji Krakowskiej, Honorowy Brat Kurkowy. Przez 12 lat pracował na misjach w Tanzanii, m.in. w parafii Kibara. Żywo interesuje się sprawami koszyckiego samorządu, jest autorem monografii parafii Koszyce.

37. **Edward Kaczmarczyk** – ur. 18.10.1940 r. w Jankowicach. W latach sześćdziesiątych udzielał się społecznie przy budowie drogi do Jankowic. Działacz społeczny w Kółku Rolniczym w Jankowicach. W latach siedemdziesiątych został wybrany przez mieszkańców wsi Jankowice do Rady Gminy Bejsce. Na przełomie 1982–1983 r. był bardzo zaangażowany w budowę świetlicy wiejskiej w Jankowicach. Edward Kaczmarczyk był jednym z inicjatorów odłączenia wsi Jankowice od gminy Bejsce i przejścia do gminy Koszyce.

38. **Bronisław Kasperek** – ur. 28.01.1916 r. w Przemysku. Zmarł 25.10.1991 r. Podczas II wojny światowej w wieku 23 lat wcielony do czynnej służby wojskowej do IV Pułku Piechoty Kielce. Dostał się do niewoli do obozu jenieckiego w Buzułuku. We wrześniu 1941 r. z obozu jenieckiego wstąpił do II korpusu pod dowództwem gen. Władysława Andersa. Po opuszczeniu Rosji w 1942 r. wraz z swoją formacją dostał się do Włoch. Walczył pod Monte Cassino (11–19 maja 1944 r.). Za udział w bitwie pod Monte Cassino Bronisław Kasperek został odznaczony w 1944 r. Krzyżem Walecznych. Po Monte Cassino były: Ankona, Loreto, San Pietro, Florencja. Za udział w walkach na froncie włoskim Bronisław Kasperek otrzymał Gwiazdę Italii „Al valore militare”, która dawała mu we Włoszech pełne prawa żołnierza włoskiego. Kolejnym odznaczeniem był medal pamiątkowy za waleczność 1939–45 z orłem w koronie. Do Polski wrócił w listopadzie 1947 r.

39. **Władysław Kasperek** – ur. 01.11.1919 r. w Malinkowicach. Zmarł 19.03.1994 r. Przewodniczący Gminnej Rady Narodowej w Koszycach od 1961 r. do 1972 r. Członek pierwszej Powiatowej Rady Narodowej w Kazimierzy Wielkiej w roku 1956. Pracował w Komisji Porządku Publicznego. Działacz spółdzielczy. Wchodził w skład Zarządu Spółdzielni „Nasza Praca” w Koszycach.

40. **Tadeusz Kielian** – ur. 27.12.1930 r. w Koszycach. W życiu zawodowym zajmował się krawiectwem i rolnictwem. Aktywnie uczestniczył w życiu społecznym Koszyc. Strażak ochotnik od 26.12.1947 r. Mocno zaangażowany w działalność kulturalną. Wieloletni członek i solista zespołów folklorystycznych Nadwiślanie i Koszyczanie, członek chóru kościelnego. Nagrał płytę z piosenkami strażackimi dla tutejszej straży. Ze względu na swoją ogromną wiedzę historyczną o regionie Koszyc wielokrotnie współpracował z Gazetą Koszycką. Odznaczony brązowym, srebrnym i złotym medalem „Za Zasługi dla Pożarnictwa” oraz medalami „Za wysługę lat”.

41. **Tadeusz Kołodziej** – ur. 22.10.1928 r. w Wojsławicach. Zmarł 04.07.2015 r. Działacz społeczny. Prowadził przez wiele lat orkiestrę strażacką w Książnicach Wielkich. Wielki pasjonat. Prowadził bardzo znany, weselny zespół muzyczny.

42. **Maria Komenda** – ur. 30.08.1902 w ZSRR. Zmarła 19.11.1992 r. Nauczycielka nauczania początkowego w Szkole Powszechnej w Koszycach. Cieszyła się dużym uznaniem i poważaniem. Swoją pracę wykonywała z wielką pasją. Zasłużony nauczyciel, pedagog i wychowawca. Maria Komenda wychowała wiele pokoleń uczniów, którzy w swoim dalszym życiu osiągnęli wiele sukcesów na wielu płaszczyznach.

43. **Jerzy Kubik** – Ur. 11.05.1952 r. w Zagaju. Hobbyista, pasjonat, hodowca gołębi pocztowych, wielokrotny mistrz Polski w lotach oraz uczestnik olimpiad gołębi pocztowych. Posiada kilkadziesiąt trofeów zdobytych przez lata hodowli i współzawodnictwa. Przez wiele lat kierował koszycką sekcją Związku Hodowców Gołębi Pocztowych.

44. **Julian Kukułka** – ur. 31.08.1925 r. Zmarł 01.07.1985 r. Od najmłodszych lat interesował się polityką. Działacz Polskiego Stronnictwa Ludowego. Wieloletni sekretarz Komitetu Wojewódzkiego PSL w Kielcach. Mając cały czas na uwadze skąd wywodziły się Jego korzenie, działał aktywnie na rzecz dobra powiatu kazimierskiego.

45. **Henryk Kupiszewski** – ur. 13 stycznia 1927 w Książnicach Wielkich. Zmarł 3 kwietnia 1994 w Warszawie. Wybitny znawca prawa rzymskiego, filozof i moralista, dyplomata. W latach 1990–1994

był ambasadorem Polski przy Stolicy Apostolskiej i Zakonie Kawalerów Maltańskich. Odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski oraz Commendatore dell'Ordine al Merito della Repubblica Italiana. Cechowała Go łagodność, spokój i życzliwość w stosunku do innych ludzi. Był członkiem wielu polskich i zagranicznych towarzystw naukowych oraz autorem ponad stu prac naukowych opublikowanych w specjalistycznych czasopismach. W kościele w Książnicach Wielkich znajduje się epitafium przypominające jego sylwetkę.

46. **Kazimierz Kupiszewski** – ur. 08.01.1897 r. w Książnicach Wielkich. Zmarł 02.01.1973 r. Służył w Legionach Polskich. W latach okupacji walczył w szeregach ZWZ-AK. Odznaczony Orderem Virtuti Militari 5 kl., Krzyżem Niepodległości i Złotym Krzyżem Zasługi. Po wojnie był działaczem Polskiego Stronnictwa Ludowego, potem ZSL. W ramach reformy rolnej otrzymał ziemię i poświęcił się rolnictwu.

47. **Władysław Kupiszewski** – ur. 09.04.1930 r. w Książnicach Wielkich. Absolwent wydziału polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego. Pracował naukowo w Instytucie Języka Polskiego wydziału polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego. Silnie związany uczuciowo z Książnicami, czego wyrazem są dwie książki: „Zatrzymane” i „Stąd wyciszenie”.

48. **Stanisław Kurczab** – ur. 14.04.1915 r. Krasne Potockie. Zmarł 24.08.1981 r. Zasłużony działacz społeczny. Rolnik, sołtys wsi Jaksice przez 3 kadencje. Odznaczony odznaczeniami państwowymi i resortowymi. Właściciel kuźni. Skończył Szkołę Kowalstwa Artystycznego w Nowym Sączu. Prowadził działalność związaną z usługami kowalskim dla rolników i Kółka Rolniczego w Jaksicach. Był radnym Gromadzkiej Rady Narodowej, delegatem tytoniowym, opiekunem społecznym.

49. **Ks. Józef Later** – Proboszcz i dziekan w Książnicach Wielkich w latach 1913–1923. Duszpasterz otaczany wielkim szacunkiem i autorytetem. Wywarł wielki wpływ na życie duchowe mieszkańców Książnic Wielkich. To właśnie On w 1920 r. ochrzcił w tutejszym kościele przyszłego biskupa kieleckiego Jana Gurdę. Prowadził katechezę. Podczas I Wojny Światowej wzgórze usytuowane na południe od Kościoła i cmentarza książnickiego pocięte było okopami

i stanowiskami bojowymi. Po opuszczeniu okopów przez wojsko, oglądający to miejsce ówczesny proboszcz parafii w Książnicach Wielkich – ksiądz Józef Later, dokonał niezwykłego odkrycia archeologicznego. Na polach za cmentarzem, w widocznych jeszcze ścianach rowów strzeleckich, zauważył tkwiące w ziemi kości ludzkie i czaszki oraz fragmenty naczyń glinianych. Wkrótce okazało się, że najstarsze z nich pochodzą sprzed ponad 5 tysięcy lat, a rowy wojenne częściowo naruszyły prehistoryczną osadę i cmentarzysko. Odkryte przedmioty ks. J. Later zabezpieczył, a w 1921 r. o znalezisku powiadomił krakowskiego archeologa Józefa Żurowskiego z Muzeum Archeologicznego Polskiej Akademii Umiejętności. Taki był początek kilkuletnich (1921–1924) wykopalisk archeologicznych w Książnicach Wielkich, które przyniosły im rozgłos naukowy w Rzeczpospolitej Polskiej i poza jej granicami.

50. **Ks. Michał Leśniak** – Proboszcz parafii Książnice Wielkie od 18 lutego 1957 r. do 25 czerwca 1978 r. Zmarł 25.06.1978 w Książnicach Wielkich. W pierwszych latach swojego pobytu w parafii dookończył budowę plebanii i zakupił wyposażenie do kościoła. W tym czasie dokonano odnowienia i konserwacji cennego poliptyku w głównym ołtarzu. Z upływem lat proboszcz podejmował w parafii nowe prace gospodarcze, równocześnie był bardzo aktywny w dziedzinie duszpasterskiej. Cieszył się wśród parafian dużym zaufaniem gdyż był bardzo dobrym administratorem. Jego osiągnięcia w zakresie administracyjno-gospodarczym były ogromne, za co otrzymał szczególne wyrazy uznania i podziękowania od biskupa Jana Jaroszewicza. Ksiądz Michał Leśniak wychował wiele pokoleń, którym przekazał dar wiedzy religijnej, dar wiary chrześcijańskiej. Jego praca w dziedzinie duchowo-religijnej wniosła wiele pozytywnych wartości w życie parafii.

51. **Janusz Lewicki** – ur. 14.10.1937 r. w Koszycach. Zmarł 30.04.2002 r. Przedsiębiorca, strażak, myśliwy, działacz społeczny. Był jednym z wnioskodawców wybudowania w Koszycach wielofunkcyjnego budynku Domu Strażaka oraz brał aktywny udział w jego budowie. Prowadził Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe. Był prekursorem działalności gospodarczej związanej z transportem samochodowym.

52. **Antoni Magiera** – ur. w 1895 r. Zmarł 16.10.1962 r. Od września 1935 roku do października 1939 roku pełnił funkcję podwójta Koszyc. Działacz społeczny, rolnik, stolarz. W 1929 r. wchodził w skład Komitetu Budowy Domu dla Urzędu Gminy w Koszycach.

53. **Władysław Makuch** – ur. 13.12.1911 r. w Przemyskowie. Zmarł w 2001 r. Działacz ludowy, młodzieżowy, zasłużony działacz spółdzielczy i społeczny. Podczas kampanii wrześniowej 1939 r. walczył w szeregach Wojska Polskiego. W czasie okupacji działał w konspiracji pod ps. „Bryła”. Po wojnie, w latach 1949–1963 był wiceprezesem Komitetu Wykonawczego Związku Stronnictwa Ludowego w Pińczowie, następnie wiceprezesem PK ZSL w Kazimierzy Wielkiej oraz członkiem Wojewódzkiego Komitetu Związku Stronnictwa Ludowego w Kielcach. Był członkiem Zarządu Spółdzielni „Nasza Praca” w Koszycach. Posiadacz wielu odznaczeń państwowych. Pełnił funkcję Wójta Koszyc od 1949–1950 r.

54. **Edward Malinowski** – Właściciel młyna w Biskupicach. W czasie II wojny światowej zaangażowany w ruch oporu. Edward Malinowski był bardzo dobrym zarządcą młyna. Dbał o jakość produktu. Sam posiadał duże gospodarstwo rolne. Młyn obsługiwał okoliczne wsie i odległe miejscowości. Młynarstwo wiejskie stanowiło dział rzemiosła, który był nierozzerwalnie związany z codziennym funkcjonowaniem dawnej wsi polskiej, a przede wszystkim z podstawowym znaczeniem mąki i przetworów zbożowych w żywieniu lokalnej społeczności.

55. **Maria Maniak** – Ur. 5.04.1911 r. w Przemyskowie, zm. 4. 03.1998 w Warszawie. Z zawodu nauczycielka. Działała w organizacjach młodzieży wiejskiej. Podczas okupacji w konspiracji, w Komendzie Głównej BCH jako szef łączności i kolportażu, pseudonim „Ziemska”. Po wojnie, w latach 1945–1948 była sekretarzem Prezydium Zarządu Głównego Związku Młodzieży Wiejskiej, w latach 1945–1947 we władzach centralnych PSL a od 1949 roku we władzach centralnych Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego. Pracowała w Instytucie Historii Polskiej Akademii Nauk. W latach 1957–1961 była posłem na Sejm. Awansowała do stopnia majora. Odznaczona Krzyżem Virtuti Militari V kl. i Orderem Odrodzenia Polski.

56. **Stanisław Maniak** – Ur. 18.12. 1899 r. w Przemyskowie, zm. 13. 02.1969 r. w Warszawie. Z zawodu nauczyciel. Brał udział w walkach o Lwów i w wojnie bolszewickiej 1920 roku w szeregach 2. Pułku Artylerii Ciężkiej. Do 1928 roku pracował jako nauczyciel w różnych miastach. Ukończył Dywizyjny Kurs Podchorążych Piechoty w Zambrowie. Działał w ruchu ludowym, był redaktorem, w 1928 roku współredagował pierwszy numer tygodnika „Wici”. W czasie wojny 1939 r. jako podporucznik rezerwy brał udział w walkach na Lubelszczyźnie. W czasie okupacji był nauczycielem w Przemyskowie. Od listopada 1939 r. do końców wojny organizował tajne nauczanie. Walczył w Batalionach Chłopskich pod pseudonimami „Wisław”, „Jazdoniec”, „Mirocki”. Po wojnie działacz PSL i ZSL. Odznaczony Orderem Odrodzenia Polski V kl. i Krzyżem Polskiej Organizacji Wojskowej.

57. **Czesław Marek** – ur. 24.04.1931 r. w Przemyskowie. Zmarł 25.01.2017 r. Zasłużony działacz społeczny. Wieloletni naczelnik Ochotniczej Straży Pożarnej w Przemyskowie. Odznaczony odznaczeniami resortowymi i najwyższymi odznaczeniami za zasługi dla pożarnictwa m.in. Medalem Honorowym im. Bolesława Chomicza – odznaczenie nadawane przez Prezydium Zarządu Głównego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP.

58. **Marianna Marzec** – ur. 06.02.1933 r. Czarnocin. Zmarła 30.10.2017 r. Sołtys Koszyc w latach 1982–2014. Radna Gminy Koszyce w kadencjach 1990–1994, 1994–1998. Przewodnicząca Rady Gminy Koszyce w kadencji 1998–2002. Zasłużona działaczka społeczna. Zaangażowana w sprawy samorządu i pracę na rzecz lokalnej społeczności.

59. **Fryderyk Mazurek** – Ur. 22.08.1932 r. w Filipowicach, zm. 18.08.2018 r. Mieszkaniec Koszyc, działacz społeczny, od 1956 r. strażak ochotnik. Wieloletni naczelnik OSP w Koszycach. Wspólnicjator budowy nowej strażnicy, mocno zaangażowany w jej budowę. Radny Gminy Koszyce w kadencjach 1990–1994, 1998–2002. Jego wielką pasją było łowiectwo. Przez wiele lat kierował kołem łowieckim w Koszycach, a po podziale na koła Szarak i Lis był łowczym Koła PZŁ Szarak. Odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi, brązowym, srebrnym i złotym medalem za „Zasługi dla pożarnictwa”, za wysługę 50 lat oraz „Złotym Znakiem Związku RP”.

60. **Marian Molicki** – Doktor. W latach 30-tych właściciel folwarku Witów wraz z dworem. Wojna zniweczyła zamiar utworzenia przez dr Marianna Molickiego w dworze sanatorium dziecięcego. Dr Molicki rokrocznie spędzał w Witowie wakacje wraz z rodziną i leczył okolicznych mieszkańców. Postrzegany był jako sympatyczny i wartościowy człowiek. Po zakończeniu wojny wyprzedził ziemię i dwór. Leczył się u dr Molickiego m.in. Cecylia z Tołłoczków Ciszewska.

61. **Marian Molicki przydomek „Kryspin”** – ur. 06.12.1919 r. w Koszycach. Zmarł 25.08.1992 r. Brał udział w działalności Koła Teatralnego w Koszycach. Rzemieślnik. Właściciel piekarni, potem cukierni i kawiarni bardzo popularnej w latach 70-tych.

62. **Piotr Molicki** – ur. 26.06.1893 r. Zmarł 15.08.1949 r. Pianista, śpiewak, uczestnik I wojny światowej. Za udział jako żołnierz ochotnik w walkach pod Verdun, gdzie trafił z USA, otrzymał obywatelstwo amerykańskie. Wrócił do Koszyc i dostał przydomek „Dokładek” za dokładki do zakupów czynionych w jego sklepie mięsny. Jego długi przydomek to „Szyfcik”, gdyż zawsze chodził bardzo elegancko ubrany. Miłośnik muzyki i śpiewu. Inicjator i twórca Towarzystwa Kulturalno-Oświatowego im. Henryka Sienkiewicza w Koszycach z 1928 r. Radny gminny w okresie międzywojennym.

63. **Tadeusz Molicki** – ur. 10.11.1918 r. w Koszycach. Zmarł 20.12.1979 r. Masarz, przydomek „Kondraś”. Znał historię Koszyc i ich mieszkańców. Był przez okolicznych mieszkańców uważany za mistrza w zawodzie masarskim. Członek Ochotniczej Straży Pożarnej w Koszycach.

64. **Ks. Janusz Mularz** – ur. 12.09. 1954 r. w Koszycach. Magister teologii, wyświęcony na prezbitera 27 maja 1979 r. w Kielcach, członek Rady Kapłańskiej Diecezji Kieleckiej, od 2003 r. kanonik honorowy Kapituły Kolegiackiej w Wiślicy, w latach 2006–2016 dziekan dekanatu kazimierskiego. Społecznik. Od 2016 r. kapelan Kazimierskiego Stowarzyszenia „Amazonki”. Od sierpnia 2006 r. proboszcz parafii Podwyższenia Krzyża Świętego w Kazimierzy Wielkiej.

65. **Władysław Musiał** – ur. 07.03.1932 r. w Przemysku. Zmarł w 2015 r. Podporucznik Wojska

Polskiego. Otrzymał tytuł nawigatora lotniczego. Skierowany do Dywizji Lotnictwa Bombowego w Modlinie szkolił się na samolotach bombowo-rozpoznawczych. Wykładowca pracy bojowej w Szkole Specjalistów Wojsk Radiotechnicznych w Chorzowie. Po przejściu na emeryturę zajmował kierownicze stanowiska administracji państwowej w urzędzie Wojewódzkim w Gdańsku. Posiadał odznaczenia: Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Srebrny Krzyż Zasługi, złoty, srebrny i brązowy medal „Siły Zbrojne w Służbie Ojczyzny oraz „Za Zasługi dla Obronności Kraju”, a także srebrny medal „Za Zasługi dla Obrony Cywilnej”.

66. **Stanisław Nowak** – ur. 8.06.1930 r. w Kocinie, zm. 23.02.2012 r. Nauczyciel, wieloletni kierownik, a później dyrektor Szkoły Podstawowej w Koszycach. Przyjaciół dzieci, założyciel oddziału Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w gminie Koszyce. Kierował tym stowarzyszeniem ponad 40 lat. Jego wielką pasją była muzyka. Założył, a później prowadził zespół folklorystyczny „Nadwiślanie”. Odznaczony wieloma odznaczeniami państwowymi oraz resortowymi. Za działalność na rzecz innych otrzymał wyróżnienie honorowe „Amicus Hominum” przyznawane przez samorząd województwa małopolskiego.

67. **Stanisław Nowak** – ur. 15. 11 1928 r. w Probołowicach. Zmarł 26.09.1983 r. Zasłużony działacz spółdzielczy. Pełnił funkcję prezesa Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” w Koszycach w latach 1958–1973. Sekretarz powiatowy Związku Stronnictwa Ludowego. Wieloletni prezes Polskiego Związku Łowieckiego „Bażant” w Opatowcu.

68. **Zdzisław Nowak** – ur. 22.07.1932 w Wojsławicach. Zmarł 01.02.1984 r. Lekarz w Gminnym Ośrodku Zdrowia w Koszycach. Dwie ostatnie kadencje pełnił funkcję posła do Sejmu PRL. Po odbyciu studiów na Akademii Medycznej w Krakowie powrócił na wieś i pracował w Koszycach. Działacz społeczny, zaangażowany w tamtych czasach w poprawę warunków życia społeczności lokalnej.

69. **Józef Oleksy** – ur. 11.03.1916 r. w Dąbrówce Morskiej. Zmarł 05.08.1982 r. Działacz spółdzielczy. Był członkiem Zarządu Banku Spółdzielczego w Koszycach. Pracował w Gminnej Spółdzielni w Koszycach. Aktywny działacz Polskiego Stronnictwa Ludowego.

70. **Stanisław Oracz** – ur. 04.12. 1938 w Przemysku. Rolnik, urzędnik i społecznik. Od 1 maja 1958 r. do 31 grudnia 1972 r. pracował w Gromadzkiej Radzie Narodowej w Przemysku. Kilka lat pracował w księgarni w Koszycach. Od 1 stycznia 1982 r. do 31 grudnia 1992 r. Prezes Zarządu Gminnego PSL w Koszycach. W latach 1986–1990 Przewodniczący Gminnej Rady Narodowej w Koszycach. Członek Prezydium Wojewódzkiego Komitetu Związku Stronnictwa Ludowego w Kielcach, Rady Banku Gospodarki Żywnościowej w Kielcach. W latach 2002–2006 Wiceprzewodniczący Zarządu Powiatowego Polskiego Stronnictwa Ludowego w Proszowicach.

71. **Wincenty Padechowicz** – Strażak, społecznik. Pierwszy prezes „Koszyckiej Ochotniczej Straży Ogniowej” w latach 1909–1918. Uczestnik pierwszego zebrania „Koszyckiej Ochotniczej Straży Ogniowej”, które odbyło się w dniu 16.02.1909 r. Organizacji, która wniosła do życia społecznego i kulturalnego Koszyc wiele pozytywnych wartości.

72. **Stanisław Padło** – ur. 20.09.1910 r. w Przemysku, zm. 08.08.1969 r. w Katowicach. Absolwent seminarium nauczycielskiego (i Szkoły Podchorążych Rezerwy Piechoty. Uczestnik wojny obronnej 1939 roku. Od grudnia 1940 roku był żołnierzem Armii Krajowej. Pod pseudonimem „Niebora”, został dowódcą IV Batalionu 120 Pułku 106 Dywizji AK. Większość żołnierzy tego batalionu pochodziła z okolic Koszyc. Jako dowódca cieszył się dużym autorytetem i szacunkiem. Za zasługi odznaczony: Orderem Virtuti Militari V klasy, Krzyżem Walecznych, Złotym Krzyżem Zasługi z Mieczami, Krzyżem Partyzanckim. Pośmiertnie awansowany do stopnia podpułkownika.

73. **Aleksander Palmaczyński** – ur. 08.11.1916 r. w Nowym Brzesku. Zmarł 17.03.1998 r. W 1978 radny Gminnej Rady Narodowej. Działacz społeczny. Jeden z wnioskodawców inicjatywy wybudowania w Koszycach nowego wielofunkcyjnego Domu Strażaka. Budowę rozpoczęto w 1985 r. W 1992 r. uczestniczył w uroczystości jego otwarcia.

74. **Andrzej Pałka** – syn Jana ur. w 1907 r. w Książnicach Wielkich. Profesor filologii klasycznej w liceum im. T. Kościuszki w Busku Zdroju, uczestnik kampanii wrześniowej, zamordowany w Katyniu w 1940 r.

75. **Zdzisław Pasternak** – ur. 02.08.1928 r. w Piotrowicach. Zmarł 12.09.2008 r. Nauczyciel w szkole w Przemysku. Zastępca przewodniczącego Gminnej Rady Narodowej w roku 1973. Współpracował z Gazetą Koszycką. Interesował się historią, etymologią, pochodzeniem i znaczeniem nazw miejscowości.

76. **Kazimierz Przybysławski** – ur. 22.08.1908 w Piotrowicach. Zmarł w maju 1976. Pochowany został w Kaliszu Pomorskim. Mjr Kazimierz Przybysławski ps. „Młot” dowódca dywersji w obwodzie AK Pińczów. Brał udział w ochronie lotniczych zrzutów alianckich w okolicach Koszyc. Po zakończeniu działań wojennych, przez pewien czas był nauczycielem w szkole powszechnej w Książnicach Wielkich.

77. **Stefan Przytuła** – ur. 20.10.1949 r. w Łąpszowie. Przedsiębiorca. Prowadzi duże przedsiębiorstwo o wielu profilach – „Joker” Firma Turystyczno-Przewozowa, Restauracja, Dom Weselny „Joker”. Działacz społeczny. Przez wiele lat sponsorował Klub Sportowy „Szreniawa”. Był członkiem Zarządu Klubu Sportowego Szreniawa.

78. **Stanisław Ptasznik** – ur. 14.11.1900 r. w Włostowicach. Zmarł 09.10.1985 r. Jego wielką pasją była muzyka. Tworzył orkiestry dęte, uczył gry na instrumentach. Niezwykły człowiek o niezwykłych zdolnościach muzycznych. Prowadził zespół muzyczny. Pracował z dziećmi i dorosłymi. Założył i prowadził chór szkolny. Wiejski, skromny, oddany muzyce geniusz. Posiadał dużą pasiekę. Odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

79. **Antoni Pytel** – ur. 15.06.1918 r. w Książnicach Wielkich. Zmarł 11.03.1989 r. Członek Gminnej Rady Narodowej w Koszycach w roku 1973. Działacz spółdzielczy i strażak. Zaangażowany w budowę remizy strażackiej w Łąpszowie, którą oddano do użytku 21.07.1974 r. Wieloletni Prezes Ochotniczej Straży Pożarnej w Łąpszowie.

80. **Honorata Różycka** – ur. 15.11.1914 r. w Starym Korczynie. Zmarła 24.12.2005 r. Nauczycielka w Szkole Podstawowej w Jaksicach. W czasie wojny prowadziła tajne nauczanie. Społecznik. Po wojnie brała czynny udział przy remoncie i zagospodarowaniu budynku w Jaksicach na cele oświatowe. Bardzo oddana pracy na rzecz szkolnictwa.

81. **Stanisław Rybak** – ur. 17.11.1950 r. w Krakowie. Absolwent Wydziału Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Studia podyplomowe z zakresu prawa rolnego oraz prawa pracy i zarządzania. Funkcję Wójta Gminy Koszyce pełni nieprzerwanie od 1990 roku. Pracę zawodową rozpoczął w roku 1972 na stanowisku referenta prawnego w PRN w Kazimierzy Wielkiej. W następnym okresie pełnił funkcję Sekretarza Urzędu Miasta w Kazimierzy Wielkiej. W 1974 r. powołany został na stanowisko Naczelnika Gminy w Koszycach – funkcję tę pełnił do roku 1982, a następnie w latach 1987–1990. W latach 1982–1987 pełnił funkcję Sekretarza Urzędu Gminy w Opatowcu. Przewodniczący Związku Międzygminnego „Nida 2000”, radny Rady Powiatu w Proszowicach I kadencji, przewodniczący Rady Decyzyjnej Stowarzyszenia Gmin „Cenoma”, członek Zarządu Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski. Odznaczony Srebrnym i Brązowym Krzyżem Zasługi, Złotym Medalem za Zasługi dla Pożarnictwa, Brązowym Medalem za Zasługi dla Policji, Złotą Odznaką ZNP, Odznaką Honorową za Zasługi dla Samorządu Terytorialnego.

82. **Edward Rydz-Śmigły** – Honorowy Obywatel Gminy Koszyce. Ur. 11.03.1886 r. w Brzeżanach (dawne woj. tarnopolskie). Zmarł 02.12.1941 r. w Warszawie. Obywatelstwo nadano 1 sierpnia 1937 r. Do wręczenia Aktu nadania Marszałkowi Edwardowi Śmigłemu-Rydzowi, Rada Gminy oddelegowała Antoniego Magierę i Wawrzyńca Ramzę. Polski polityk, Marszałek Polski i Naczelnny Wódz w wojnie obronnej 1939 roku. Edward Rydz-Śmigły odznaczony był m.in. Orderem Orła Białego, Orderem Virtuti Militari kl. II i V, Krzyżem Niepodległości z Mieczami, Orderem Polonia Restituta kl. I, II i III, czterokrotnie Krzyżem Walecznych oraz Złotym Krzyżem Zasługi.

83. **Roman Salamon** – Honorowy Obywatel Gminy Koszyce. Ur. 01.08.1946 r. w Krakowie. Działacz i pracownik samorządu Województwa Małopolskiego. Radny Sejmiku Małopolskiego I kadencji 1998–2002. Przewodniczący klubu radnych Sojuszu Lewicy Demokratycznej.

84. **Alfred Sambor** – ur. 24.03.1927 r. w Włostowicach. Zmarł 17.09. 2017 r. Alfred Sambor był aktywnym Prezesem Koła Kombatantów Armii Krajowej w Koszycach i członkiem Zrzeszenia „Wolność

i Niezawisłość” Obszaru Południowego w Krakowie. Odznaczony Orderem Krzyża Niepodległości, Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Armii Krajowej, Krzyżem Partyzanckim, Odznaką „Weteran Walk o Niepodległość Rzeczpospolitej”, Odznaką Akcji Burza, Odznaką Inspektoratu „Maria” 106 DP AK.

85. **Maria z Zakrzeńskich Schützowa** – właścicielka majątku ziemskiego we Włostowicach, który obejmował 150 hektarów. W dworze we Włostowicach przed wojną często przebywał mjr Henryk Dobrzański, szwagier właścicielki dworu. Podczas wojny w dworze organizowano kursy sanitarne. Przechowywano też wysiedleńców z poznańskiego i Warszawy.

86. **Tadeusz Sendal** – Urodzony w Dąbrowie Górniczej w 1909 roku. Zmarł w 1985 roku w Warszawie. W latach 1933–1942 nauczyciel w szkole powszechnej w Koszycach. Pracował nad usportowieniem i umuzykalnieniem uczniów, z którymi przygotował i wystawił operę dziecięcą „Bal kwiatów”. Uprawiał i propagował sport. Pod koniec lat trzydziestych ubiegłego wieku działał jako instruktor Polskiego Czerwonego Krzyża i LOPP (Liga Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej). Dzięki jego pasji fotograficznej zbiory archiwum „Gazety Koszyckiej” znacząco wzbogaciły się o zdjęcia dokumentujące życie w Koszycach w latach trzydziestych i czterdziestych ubiegłego wieku.

87. **Jan Sieradzy** – ur. 11.06.1919 w Przemykowie. Zmarł 22.07.1989 r. Założyciel i szef zespołu muzycznego „Sieradzy” bardzo popularnego w latach 70 i 80-tych. Działacz społeczny.

88. **Andrzej Staszkiwicz** – ur. 09.06.1942 r. w Koszycach. Zmarł 27.01. 2013 r. Od 1973 roku aż do roku 2007 pełnił funkcję Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Koszycach. Bardzo aktywnie działał w strukturach Ochotniczej Straży Pożarnej. Pełnił funkcje Naczelnika i Prezesa Ochotniczej Straży Pożarnej w Koszycach, a równoległe działał w Zarządzie Gminnym OSP Koszyce, w tym przez kilka lat jako Prezes Zarządu Gminnego. Podczas budowy nowej strażnicy OSP w Koszycach był głównym organizatorem pomocniczych prac wykonywanych przez druhow z OSP i innych mieszkańców Koszyc w ramach wkładu społecznego. W latach 2002–2006 był radnym Rady Powiatu w Proszowicach. Przez kilkadziesiąt lat należał do Koła Łowiec

kiego „Szarak” w Koszycach, w tym przez kilka lat był Prezesem Koła. Za swe zasługi odznaczony był Brązowym, Srebrnym i Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Brązowym, Srebrnym i Złotym Medalem za Zasługi dla Pożarnictwa, oraz medalem Zasłużony Pracownik Państwowy.

89. **Fabian Staszkiwicz** – ur. 14.01.1912 r. Zmarł 04.03.1989 r. Rzemieślnik-krawiec. Prowadził krawiectwo męskie. Społecznik. Obdarzony pięknym głosem śpiewał w chórze kościelnym. Jego drugą pasją było malarstwo. Jako amator malował piękne pejzaże.

90. **Kazimierz Stecki** – Inżynier rolnik, hodowca roślin i nasion. Hobbysta, zajmował się hodowlą nowych odmian roślin. Posiadał duży sad z mało znanymi odmianami porzeczki czarnej i czerwonej. Był bardzo nowatorskim sadownikiem. Współpracował z uczelniami rolniczymi.

91. **Ryszard Strychalski** – ur. 06.09.1940 Rączki. Pracował w Państwowym Ośrodku Maszynowym w Topoli. Wieloletni dyrektor Spółdzielni Kółek Rolniczych w Koszycach z siedzibą w Włostowicach. Wzorowo zarządzał podległymi placówkami. Prowadził kursy nauki jazdy. Działacz społeczny. Był patronem zespołu „Nadwiślanie”. Wspierał działalność społeczną Kół Gospodyń Wiejskich na terenie Gminy Koszyce.

92. **Władysław Suwała** – ur. 04.02.1908 r w Przemykowie. Działacz ludowy okresu przedwojennego, działacz spółdzielczy, rolnik i społecznik. Był wspaniałym mówcą. Na wiece gdzie przemawiał Władysław Suwała przychodziła ogromna ilość słuchaczy. W 1939 r. był członkiem Rady Nadzorczej Spółdzielni „Nasza Praca” w Koszycach.

93. **Zbyszek Szabliński** – ur. 21.01.1939 r. w Będzinie. Lekarz medycyny, specjalność chirurg ortopeda traumatolog. Pracował w Ośrodku Zdrowia w Przemykowie, obecnie pracuje w Koszycach. Posiada odznaczenia resortowe służby zdrowia za wzorową pracę. Działacz społeczny. Przez wiele lat pełnił funkcję przewodniczącego Związku Zawodowego Pracowników Służby Zdrowia. Radny Gminy Koszyce kadencji 1994–1998.

94. **Aleksander Tatarczuch** – Pierwszy kierownik Szkoły Powszechnej w Koszycach. Szkoła mieściła się w niewielkim domku na rogu ulic 3-Maja i Wierckiej. Pełnił tę funkcję od roku 1920 do roku 1927 kiedy to został przeniesiony na to samo stanowisko do Sielca. W Muzeum Ziemi Koszyckiej znajdują się dwa pakiety z kopiami zdjęć i dokumentów dotyczących rodziny Tatarczuchów.

95. **Julian Trawiński** – ur. 26.01.1905 r. w Brzesku. Zmarł 08.07.1983 r. W latach 1923–1965 nauczyciel w Przemykowie. Walczył w kampanii wrześniowej 1939 r. Dostał się do niewoli sowieckiej. Zwolniony w listopadzie 1939 r. powrócił do Przemykowa. Od 1942 r. członek Armii Krajowej ps. „Baranek”. Pracował też jako nauczyciel tajnego nauczania. Odznaczony Krzyżem Grunwaldu 3 kl., Srebrnym Krzyżem Zasługi z Mieczami, Srebrnym Krzyżem Zasługi, Medalem Zwycięstwa i Wolności, Odznaką 1000-lecia Państwa Polskiego oraz Odznaką Ochotniczych Straży Pożarnych. Był zasłużonym działaczem spółdzielczym. Wchodził w skład Rady Nadzorczej GS Koszyce. Był również opiekunem społecznym.

96. **Franciszek Wieczorek** – urodził się 14.01.1901 r. w Bejskach. Zmarł 06.04.1986 r. Nauczyciel języka rosyjskiego w Szkole Powszechnej w Koszycach. Był również nauczycielem „od wszystkiego”. Uczył patriotyzmu. Mówił pięknie i sugestywnie o historii Polski. Wykorzystywał do nauki czasopismo „Ster”-miesięcznik przeznaczony do szkół podstawowych, w którym ukazywały się krótkie urywki powieści polskich pisarzy. Wzór i mentor dla swoich wychowanków. Wychowawca wielu pokoleń.

97. **Julianna Wojciechowska** – ur. 03.11.1935 r. w Rachwałowicach. Wieloletni pracownik Urzędu Gminy w Koszycach. Począwszy od 2002 roku Julianna Wojciechowska była członkiem proszowickiej Rady Powiatu. Przez pierwsze 4 lata była jej wiceprzewodniczącą, następnie (2006–2010) przewodniczącą. Związana ze Stronnictwem Ludowym od 1953 roku. Była wieloletnim Prezesem Zarządu Gminnego PSL. Julianna Wojciechowska nadal jest prezesem honorowym PSL w gminie Koszyce. Za swoją działalność została odznaczona Medalem im. Wincentego Witosa. Jej sylwetka jako lokalnego działacza społecznego jest opisana w „Złotej księdze polskiego samorządu 2002–2006”.

98. **Jan Wojtusik** – ur. 05.05.1874 r. w Książnicach Wielkich. Zmarł 11.03.1958 r. Wzorowy rolnik, działacz społeczny. W tamtych czasach jego gospodarstwo było jednym z wiodących i najlepiej prosperujących.

99. **Mieczysław Wójcik** – ur. 03.11.1927 r. w Przemykowie. Zmarł 04.04.2006 r. Rolnik, malarz-amator. Człowiek skromny i wrażliwy, zakochany w pejzażu rodzinnego Przemykowa. Dzięki Jego talentowi następne pokolenia mają możliwość oglądania obrazów dzieciństwa Jego dziadów i ojców, niezwyklej mięjsj i zdarzeń. Mieczysław Wójcik jest autorem

obrazów „Odpust w Przemykowie 1938”, „Procesja Bożego Ciała w Przemykowie”, „Spichlerz w Rogowie” i wielu innych. Kilka jego obrazów jest w posiadaniu Urzędu Gminy w Koszycach.

100. **Jan Zapart** – ur. 13.08.1895 r. Zmarł 30.03.1974 r. Podczas II wojny światowej działał w konspiracji. Należał do Batalionów Chłopskich. Zasłużony działacz społeczny i ludowy. W roku 1946 członek Rady Gromadzkiej w Koszycach. Członek Związku Stronnictwa Ludowego. Inicjator odnowy parku w Koszycach. Brał aktywny udział w czynach społecznych.

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Narodowe Święto Niepodległości w Świetlicy Środowiskowo-Socjoterapeutycznej „ROZWÓJ I AKTYWNOŚĆ” w Przemykowie

10 listopada w Świetlicy Środowiskowo-Socjoterapeutycznej „ROZWÓJ I AKTYWNOŚĆ” w Przemykowie obchodzono Święto Niepodległości. W uroczystości wziął udział Wójt Gminy Koszyce Pan Stanisław Rybak, Proboszcz Parafii Przemyków ks. Zbigniew Przygodzki, Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Koszycach Pani Wiesława Niedziela, Radny wsi Przemyków Pan Stefan Czarnecki, Sołtys wsi Przemyków Ryszard Sieradzy, rodzice dzieci biorących udział w akademii i inni goście.

Akademia została przygotowana przez uczestników Świetlicy w Przemykowie pod opieką Pani Katarzyny Kaczor i Pani Agnieszki Rusieckiej. Występ rozpoczął się Hymnem Polski. Wszyscy zgromadzeni na uroczystości stali się świadkami pięknej lekcji historii. Aktorzy przybliżyli zebranym historię Polski, związaną z okresem zaborów, a także okoliczności odzyskania niepodległości przez naszą Ojczyznę. Przypomnieli również, co to znaczy być Polakiem i patriotą. Nie zabrakło również pieśni patriotycznych.

Po uroczystości, dzieci i młodzież w ramach podziękowania za wspianą występ dostały cały kosz

Młodzież recytuje patriotyczne teksty

słodkości od Pana Wójta Stanisława Rybaka a Pani Katarzyna Kaczor podziękowała wszystkim przybyłym gościom, rodzicom i występującej młodzieży i zaprosiła na przygotowany poczęstunek.

Uczestnicy uroczystości

Przemawia Wójt Gminy Stanisław Rybak

*Młodzi artyści – uczestnicy Świątlicy
w Przemysławie*

Zapraszam Cię na moje 100 Urodziny

Zapraszam Cię na moje 100 Urodziny. Pod takim tytułem w dniu 9 listopada 2018 roku, w Szkole Podstawowej im. Piotra Baryłaka w Książnicach Wielkich odbyła się ostatnia uroczystość z cyklu obchodów 100 Rocznicy Odzyskania Niepodległości. Dyrektor Jan Krępa serdecznie powitał obecnych i w krótkim wystąpieniu wprowadził w nastrój spotkania. Do wspólnego świętowania zostali zaproszeni liczni goście: władze samorządowe, ksiądz proboszcz, przedstawiciele klasowych Rad Rodziców, OSP, organizacji społecznych działających w miejscowościach należących do obwodu szkoły. W trakcie apelu Pan Dyrektor wręczył również nagrody i dyplomy laureatom konkursu recytatorskiego i gry terenowej „Droga do Niepodległości”.

Konkurs recytatorski „Zjazd Poetów” KLASY I–II

1. Zuzanna Cholewicka – klasa II
2. Julia Ciochoń – kl. I
3. Oliwia Rogala – kl. II

KLASY IV–VIII

1. Julia Gądek, Benedykt Bukowiecki – kl. VII (ex aequo)
2. Maciej Jędrzejczyk – kl. VII
3. Nikola Kurczab – kl. IV

Wyróżnienia:

Julia Kabat
Kacper Mendrych
Michalina Bukowiecka
Julia Wojtusik
Antonina Kwaśniewska

Gra terenowa

KLASY I–IV

1. Piśsudczycy: Justyna Dąbek, Dawid Buczek, Kacper Mendrych, Paulina Konik, Adrian Suwała, Patryk Rusiecki, Paweł Rusiecki.

Widowisko pt. „Zapraszam Cię na moje 100 Urodziny” w wykonaniu uczniów Szkoły Podstawowej w Książnicach Wielkich

2. Szczypiorniści: Nikola Kurczab, Daniel Pellone, Wiktor Stokłosa, Łukasz Gądek, Zuzanna Cholewicka, Adam Grzęda, Anna Kałuża.
3. Ułani: Zuzanna Turek, Magdalena Wojtusik, Filip Wojtas, Julia Kabat, Julia Maj, Maciej Suchenko, Patryk Caban.
4. Legioniści: Michalina Bukowiecka, Gabriela Turek, Jakub Adamczyk, Katarzyna Wróblewska, Oliwia Rogala, Gabriel Tamburrino, Bartek Izbiński, Filip Molenda.

KLASY V–VIII

1. Pułk Ułanów im. księcia Józefa Poniatowskiego: Weronika Kałuża, Amelia Ilga, Roksana Miernik, Paulina Tomczyk, Agata Kostysko.
2. Pułk Szwolężerów Rokitniańskich: Antonina Kwaśniewska, Gabriela Chmura, Kacper Kołodziej, Emil Chuchmacz, Oscar Rogala.
3. Pułk Ułanów Litewskich: Ewelina Siudak, Jakub Dąbek, Julia Nowak, Julia Gądek.
4. Pułk Ułanów Kaniowskich: Julia Góra, Benedykt Bukowiecki, Filip Domińczyk, Karolina Kuras, Jakub Kałuża.

W programie artystycznym wystąpili wszyscy uczniowie szkoły. Najmłodszy zatańczyli poloneza, zaprezentowali stroje i tańce ludowe z różnych regionów Polski, czwartoklasiści przypomnieli polskie tradycje i zwyczaje, uczniowie klasy V złożyli Polsce życzenia na kolejnych wiele lat, szóstoklasiści pokazali piękno polskiej przyrody, klasa VII przypomniała fragmenty „Pana Tadeusza”, a najstarsi uczniowie sukcesy gospodarcze, kulturalne i sportowe II RP. Nad przebiegiem uroczystości czuwały Julia Gądek i Roksana Miernik, zapowiadając kolejne występy. Podniosły nastrój wzmocnił szkolny chórek dzięki pieśniom legionowym i innym śpiewanym w tym okresie historycznym. Najbardziej wzruszającym momentem było wspólne odśpiewanie hymnu.

Widowisko pt. „Zapraszam Cię na moje 100 Urodziny” w wykonaniu uczniów Szkoły Podstawowej w Książnicach Wielkich

Polonez w wykonaniu dzieci

Ostatnim punktem programu był Bieg Niepodległości zorganizowany dla chętnych uczniów z klas IV–VIII. W kategorii dziewcząt zwyciężyła Karolina Kuras, a chłopców Grzegorz Maciejewski.

Wszyscy uczestnicy spotkania zostali poczęstowani staropolskim bigosem, tradycyjnymi wędlinami, tortem urodzinowym i pysznymi ciastami.

Małgorzata Ibek-Mocniak

Sfinansowano ze środków Ministra Edukacji Narodowej
w ramach Programu Wieloletniego Niepodległa na lata 2017–2021

niepodległa

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

MINISTERSTWO
EDUKACJI
NARODOWEJ

Widowisko pt. „Zapraszam Cię na moje 100 Urodziny”
w wykonaniu uczniów Szkoły Podstawowej w Książnicach Wielkich

Uroczysty koncert „Piękna, Niepodległa, Biało-Czerwona”

13 listopada w Muzeum Ziemi Koszyckiej odbył się uroczysty koncert „Piękna, Niepodległa, Biało-Czerwona” z okazji 100 Rocznicy Odzyskania przez Polskę Niepodległości zorganizowany przez Szkołę Muzyczną I-go stopnia w Koszycach. Hasło przewodnie koncertu było jednocześnie hasłem konkursu plastycznego równoległe ogłoszonego przez szkołę.

Uroczystość rozpoczęła się od wspólnego śpiewania hymnu, przywitania gości, jak również wrę-

czenia stypendium Wójta Gminy Koszyce za wybitne osiągnięcia – uczenicy szkoły – Nikoli Skalskiej z klasy fletu mgr Joanny Błaszczyńskiej-Feledyk. Zostały ogłoszone wyniki konkursu plastycznego i wręczono wyróżnionym uczniom nagrody.

Pierwsza część koncertu prowadzona była przez Panią Ewę Ściborowską, która w znakomity sposób wprowadzała uczestników, jak również publiczność w patriotyczny nastrój koncertu. Wystąpili uczniowie

Koncert w wykonaniu nauczycieli Szkoły Muzycznej I Stopnia w Koszycach

przygotowywani przez Panią Bogusławę Opolską-Targosz. Chór uroczyscie odśpiewał znane i piękne pieśni takie jak: „Pierwsza Kadrowa”, „Przybyli Ułani”, „Płynie Wisła płynie”. Najmłodszy uczniowie z dumą prezentowali swoje umiejętności gry na poszczególnych instrumentach: Tomasz Gądek – puzon „Przybyli Ułani”, Kuba Wendel – trąbka „Płynie Wisła płynie”. Lena Piotrowska zaśpiewała a cappella wzruszającą piosenkę „Warszawo ma”.

W kolejnej części koncertu mogliśmy posłuchać utworu pt.: „O mój rozmarynie”, w wykonaniu kadry pedagogicznej: Renaty Sperki-Bernackiej – skrzypce, Joanny Kwinty-Zielińskiej – fortepian, Kamila Połoncarza – perkusja oraz Piotra Skwary – gitara. Dzięki uprzejmości pani Beaty Hortyńskiej-Piątek, w sali Muzeum pojawił się klawesyn – instrument specjalnie dostarczony na ten koncert. Nauczyciele zaprezentowali utwory J.S. Bacha. Poloneza z III Suity Orkiestrowej zagrały: Joanna Błaszczynska-Feledyk (flet), Joanna Kwinta-Zielińska (klawesyn), Magdalena Powroźnik (wiolonczela). Zabrzmiął również Polonez z Suity Francuskiej w wyk. J. Kwinty-Zielińskiej (klawesyn). Panie zagrały także

Koncert w wykonaniu nauczycieli Szkoły Muzycznej I Stopnia w Koszycach

Występ Marcina Kuźniara nauczyciela gry na gitarze, który zaprezentował utwór F. Chopina „Walc c-moll”

Poloneza G. Telemanna. Ponadto wysłuchaliśmy Poloneza T. Kościuszko i Poloneza na trzy ręce autorstwa M.K. Ogińskiego, w wyk. pani J. Kwinty-Zielińskiej i gościa – Beaty Hortyńskiej-Piątek.

Wystąpił również pan Marcin Kuźniar nauczyciel gry na gitarze, który zaprezentował utwór F. Chopina „Walca c-moll”. Z kolei pan Mateusz Kras wraz z panią Joanną Kwintą-Zielińską zagrał Mazurka F. Chopina na klawirze. Pan Piotr Hetka wykonał Poloneza A-dur F. Chopina, ożywając zebraną publiczność. Również uczniowie Szkoły Muzycznej w Koszycach prezentowali utwory polskich kompozytorów. Wystąpili: Emilia Marcińczak – saksofon „Kołysanka” M. Dęga, Alicja Krzyżńska – gitara „Walc dla Zuzanny” T. Stachak, Kacper Mendrych – fortepian „Płynie Wiśła płynie”, Szymon Mysza – „Kołysanka Dorotki” J. Barcka, Maria Pawełek – skrzypce „Mazurek” A. Wroński. W ostatniej części koncertu prowadzonej przez panią Martę Ciesielską wspólnie zaśpiewaliśmy dobrze wszystkim znane pieśni patriotyczne jak: „Wojenka”, „Rozmaryn”, „Przybyli Ułani”, „Pierwsza Kadrowa”, „Legiony” „Rota”.

Występ dzieci Szkoły Muzycznej I Stopnia w Koszycach

Piotr Skwara Dyrektor Szkoły Muzycznej Piotr Skwara wręcza dzieciom nagrody książkowe

Koncert Pieśni Patriotycznej w wykonaniu chóru Camerata

17 listopada w sali gimnastycznej Centrum Oświatowego w Koszycach odbył się koncert pieśni patriotycznych w wykonaniu chóru Camerata z Wieliczki pod dyrekcją Pani Izabeli Szoty.

Organizatorem koncertu był Wójt Gminy Koszyce Stanisław Rybak, który witając artystów i licznie przybyłą publiczność nawiązał do obchodów w gminie Koszyce 100 Rocznic Odzyskania przez Polskę Niepodległości. Jak stwierdził koncert pieśni patriotycznych był zwieńczeniem realizacji bardzo bogatego programu obchodów rocznicy.

Do najważniejszych działań należy zaliczyć starania o odzyskanie przez Koszyce statusu miasta, który w 1869 r. zabrał zaborca. Starania i długą procedurę związaną z odzyskaniem praw miejskich gmina Koszyce rozpoczęła w grudniu ubiegłego roku. Starania zostały zakończone powodzeniem i w 100 Rocznicę Odzyskania Niepodległości Koszyce po 150 latach znów stają się miastem. Nastąpi to z dniem 1 stycznia 2019 r. Kolejnym ważnym przedsięwzięciem nawiązującym do historii Koszyc i całej gminy jest wybudowanie na Koszyckim Rynku pomnika Królowej Regentki Elżbiety Łokietkówny, która 26 czerwca 1374 roku lokowała Koszyce na prawie magdeburskim zrównując miasto Koszyce swobodami ze stołecznym Krakowem. Spośród wielu przedsięwzięć upamiętniających 100 Rocznicę Odzyskania

Niepodległości Wójt w swoim wystąpieniu wymienił cykl spotkań z wybitnymi ludźmi. Byli to ludzie nauki, kultury, sztuki. Wśród nich był biskup Tadeusz Pieronek, generał broni Edward Gruszka, wybitny rzeźbiarz prof. Czesław Dźwigaj.

Koncert rozpoczął polski średniowieczny hymn ku czci św. Stanisława ze Szczepanowa, jeden z najstarszych religijnych utworów liryki polsko-łacińskiej *Gaude Mater Polonia*. Kolejne utwory były wędrówką przez stulecia, od Bogurodzicy do pieśni legionowych. Były to utwory, które towarzyszyły Polakom w drodze do wolności i które na trwałe wrosły w krajobraz historyczny Polski. Wykonane przez Cameratę pieśni takie jak „Rota”, „Marsz Pierwszej Brygady”, „Wojenka, wojenka”, „Przybyli ułani”, „Piechota”, „O mój rozmarynie” poruszyły serca młodych i starszych słuchaczy. Na koniec bardzo podniosłe i uroczyste zabrzmiały odśpiewane wraz z publicznością, na stojąco „Boże coś Polskę” i „Mazurek Dąbrowskiego”. Wspaniałym wykonaniem utworów towarzyszyła prezentacja multimedialna przypominająca widowni najważniejsze wydarzenia z dziejów narodu – od chrztu Polski poprzez największy jej rozkwit po zabory i niewolę aż do odzyskania niepodległości. Koncert oprócz doznań artystycznych był niezwykłą i piękną lekcją wychowania patriotycznego.

Ryszard Stojek

Przemawia Wójt Gminy Koszyce – Stanisław Rybak

Dirygentka Izabela Szota i Chór Camerata z Wieliczki

Śpiewa Chór Camerata z solistą

Droga do Niepodległości – widowisko poetycko-muzyczne

Uroczystość z okazji 100 Rocznic Odzyskania przez Polskę Niepodległości, w Centrum Oświatowym w Koszycach miała charakter szczególny. Z tej wyjątkowej okazji uczniowie klasy trzeciej przygotowali program artystyczny, w którym przybliżyli drogę Polski do niepodległości. Starsi uczniowie wraz z gimnazjalistami wystąpili w widowisku poetycko-muzycznym poświęconym Niepodległej.

Narodowe Święto Niepodległości skłania nas do refleksji nad wartościami wolności i niepodległości stanowiącymi istotny składnik narodowej tożsamości. Jednak o wolności nie musimy mówić tylko wzniosłe i patetycznie. Wolność to także szczęście i radość. W drugiej części uroczystości odbyła się kolejna już w naszej szkole akcja patriotyczna „Kochamy Polskę pieśnią”, w czasie której wszyscy uczniowie, nauczyciele, rodzice, zaproszeni goście wspólnie śpiewali pieśni patriotyczne.

Katarzyna Malec

Widowisko poetycko-muzyczne „Droga do Niepodległości” w wykonaniu uczniów Centrum Oświatowego w Koszycach

*Widowisko poetycko-muzyczne
„Droga do Niepodległości w wyko-
naniu uczniów Centrum Oświato-
wego w Koszycach*

Obchody 100 Rocznicy Odzyskania Niepodległości w Muzeum Ziemi Koszyckiej

Muzeum Ziemi Koszyckiej im. Stanisława Boducha w Koszycach włączyło się do gminnych obchodów 100 Rocznicy Odzyskania Niepodległości. Realizacja tak doniosłego wydarzenia przebiegała w dwóch obszarach:

I. Polegała na współpracy ze Stowarzyszeniem „Nasza Przyszłość – Nasze Dziedzictwo” w ramach której Muzeum jako partner projektu Stowarzyszenia zrealizowało 7 wykładów. Pierwsze 4 dotyczyły zasad funkcjonowania przywileju na prawie magdeburskim jakie miasto Koszyce nadała Regentka Elżbieta Łokietkówna w 1374 roku i Władysław Jagiełło w 1421 roku, korzyści i rozwój Koszyc wynikający z obowiązującego prawa magdeburskiego. Wykłady te związane były z przywróceniem praw miejskich dla Koszyc od 1 stycznia 2019 r.

3 tematy związane były z 100 Rocznicą Odzyskania Niepodległości: „Ocena zrywu powstańczego”, „Droga do Niepodległości – Józef Piłsudski”, „100-lecie Odzyskania Niepodległości – aspekt naukowy ocena historyczna”.

II. Muzeum zorganizowało 2 konkursy: Poetycki pt.: „Ku Niepodległości” i muzyczny pt.: „W drodze do Niepodległości” towarzyszyła im piosenka, które odbyły się 6 listopada 2018 r. W dniu 25 listopada 2018 roku w Sali Muzeum odbył się koncert laureatów tych konkursów.

Gościnnie z programem niepodległościowym wystąpił chór Sekcji Emerytów i Rencistów ZNP w Koszycach „Koszyckie Nutki” pod kierownictwem p. Stanisława Nowaka.

Stanisław Szymański

Grupa śpiewacza „Koszyckie nutki” śpiewa pieśni patriotyczne

Śpiewają laureatki konkursu

Utworky patriotyczne śpiewają laureaci konkursu

Młodzi artyści biorący udział w patriotycznym koncercie laureatów

HISTORIA

Cmentarz parafialny, Wielka Wojna i archeologia. W 100-lecie pierwszych odkryć archeologicznych w Książnicach Wielkich

Podczas I Wojny Światowej wzgórze usytuowane na południe od Kościoła i cmentarza książnickiego pocięte było okopami i stanowiskami bojowymi. Po opuszczeniu okopów przez wojsko, oglądający to miejsce ówczesny proboszcz parafii w Książnicach Wielkich – ksiądz Józef Later¹, dokonał niezwykłego odkrycia archeologicznego. Na polach za cmentarzem, w widocznych jeszcze ścianach ro-

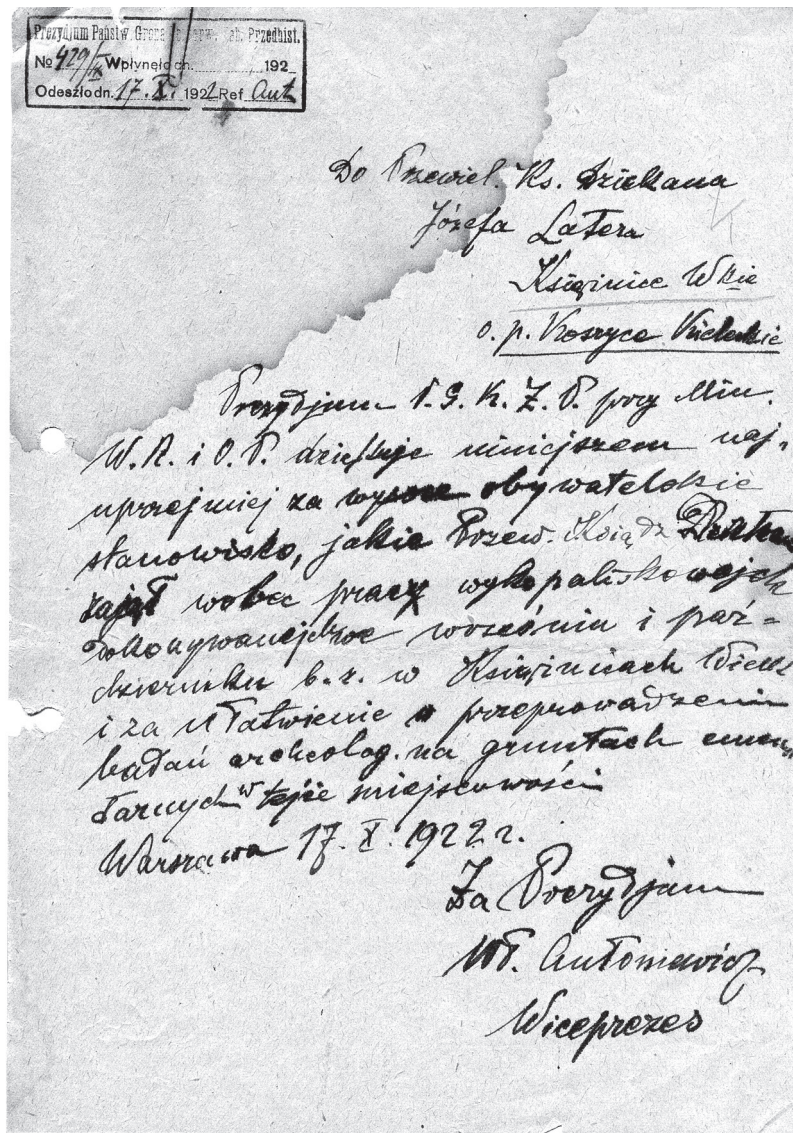
wów strzeleckich, zauważył tkwiące w ziemi kości ludzkie i czaszki oraz fragmenty naczyń glinianych. Wkrótce okazało się, że najstarsze z nich pochodzą sprzed ponad 5 tysięcy lat, a rowy wojenne częściowo naruszyły prehistoryczną osadę i cmentarzysko. Odkryte przedmioty ks. J. Later zabezpieczył, a w 1921 r. o znalezisku powiadomił krakowskiego archeologa Józefa Żurowskiego z Muzeum Archeologicznego Polskiej Akademii Umiejętności. Taki był początek kilkuletnich (1921–1924) wykopaliśk archeologicznych w Książnicach Wielkich, które przyniosły im rozgłos naukowy w Rzeczypospolitej Polskiej i poza jej granicami.

1. Ks. Józef Later – proboszcz i dziekan w Książnicach Wielkich w latach 1913–1923. Duszpasterz otaczany wielkim szacunkiem i autorytetem. Wywarł wielki wpływ na życie duchowe mieszkańców Książnic Wlk. To właśnie on w 1920 r. ochrzcił w tutejszym kościele przyszłego biskupa kieleckiego Jana Gurdę.

Józef Żurowski (1892–1936). Krakowski archeolog, autor wykopalisk w Książnicach Wielkich w latach 1921–1924 (fot. ze zbiorów Muzeum Archeologicznego w Krakowie)

Regularne wykopaliska rozpoczęto w 1922 r. na polu W. Waszkiewicza, miejscowego organisty. Proboszcz J. Later wskazał J. Żurowskiemu miejsce swoich odkryć i okazał wydatną pomoc w zorganizowaniu badań. Za swoje zaangażowanie i wkład w odkrycia archeologiczne proboszcz książnicki otrzymał w 1922 r. pisemne podziękowanie z Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w Warszawie. Ministerstwo sfinansowało badania. Dzięki temu J. Żurowski, który pełnił wówczas podległy ministerstwu urząd Konserwatora Zabytków Archeologicznych na Małopolskę Zachodnią, mógł przeprowadzić duże wykopaliska (ok. 20 arów powierzchni) i zatrudnić do pracy mieszkańców Książnic Wlk. Rozpoczęcie badań zbiegło się też w czasie z inicjatywą powiększenia cmentarza parafialnego i zakupieniem na ten cel sąsiadujących z nim gruntów. Właśnie ten obszar w dużej części przebadano archeologicznie. Dzisiaj w miejscu tym znajduje się cmentarny ołtarz polowy i nagrobki, z których najstarsze pochodzą z 1923 roku (założone jeszcze podczas trwania wykopalisk).

Pisemne podziękowanie dla ks. J. Latera za pomoc w przeprowadzeniu wykopalisk w Książnicach Wielkich, przekazane w 1922 r. przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w Warszawie (z Archiwum Muzeum Archeologicznego w Krakowie).

„Do Przewiel. Ks. Dziekana Józefa Latera Książnice Wkie o.p. Koszyce Kieleckie Prezydium P.G.K.Z.P. przy Min. W.R i O.P. dziękuje niniejszym najuprzejmiej za wysoce obywatelskie stanowisko, jakie Przew. Ksiądz Dziekan zajął wobec prac wykopaliskowych wykonywanych we wrześniu i październiku b.r. w Książnicach Wielkich i za ułatwienie przeprowadzenia badań archeolog. na gruntach znajdujących w tejże miejscowości

Warszawa 17.X.1922

Za Prezydium Wł. Antoniewicz Wiceprezes”

Wyniki swoich prac wykopaliskowych J. Żurowski na bieżąco publikował w formie sprawozdań, a także referował na kongresach polskich i międzynarodowych. Wiele informacji przekazała lokalna prasa. Do dzisiaj stanowisko w Książnicach Wielkich jest jednym z najważniejszych punktów archeologicznych młodszej epoki kamienia w Małopolsce, znanym każdemu badaczowi tej epoki. Jak na okres międzywojenny, książnickie wyko-

paliska wyróżniały się skalą badań, powierzchnią rozpoznanego terenu oraz naukowym znaczeniem odkryć. Na podstawie zachowanej dokumentacji połowej J. Żurowskiego oraz zabytkom przechowywanym nieprzerwanie od prawie 100 lat w Muzeum Archeologicznym w Krakowie, możemy odtworzyć najstarszą historię wzgórza za cmentarzem, a tym samym pradziejowe początki Książnic Wielkich.

Początki zasiedlenia przez ludzi tego miejsca sięgają ponad 5,5 tys. lat. Założono tu wówczas dużą osadę, zabudowaną prawdopodobnie naziemnymi, drewnianymi domami, które nie pozostawiły po sobie śladów. Domom tym towarzyszyły jednak różnego typu zabudowania gospodarcze, wkopane głęboko w ziemię i zadaszone. To właśnie na ich pozostałości natrafił ks. J. Later, a potem J. Żurowski.

W Północnej Polsce...
Wydano dn. 1 września 1923 r. Rok II.
№ 13. 1923. Ref. Pińczów, 1 września 1923 r.

GŁOS PIŃCZOWSKI

DWUTYGODNIK OŚWIATOWO-SPOŁECZNY

PRENUMERATA:
Z przesyłką pocztową Mk. 6000 kwartalnie.
Numer pojedynczy Mk. 1200. Rekopisów nie zwracamy.
Konto w P. K. O. № 100981

CENA OGŁOSZEŃ: Wiersz petitowy lub jego miejsce w tekście Mk. 1200, na ostatniej stronie Mk. 750. Przed tekstem ogłoszeń nie przyjmujemy. Przy powtarzających się ogłoszeniach udzielamy odpowiednich rabatów.

ODKRYCIE SIEDZIBY LUDZKIEJ I GROBÓW z CZASÓW PRZEDHISTORYCZNYCH

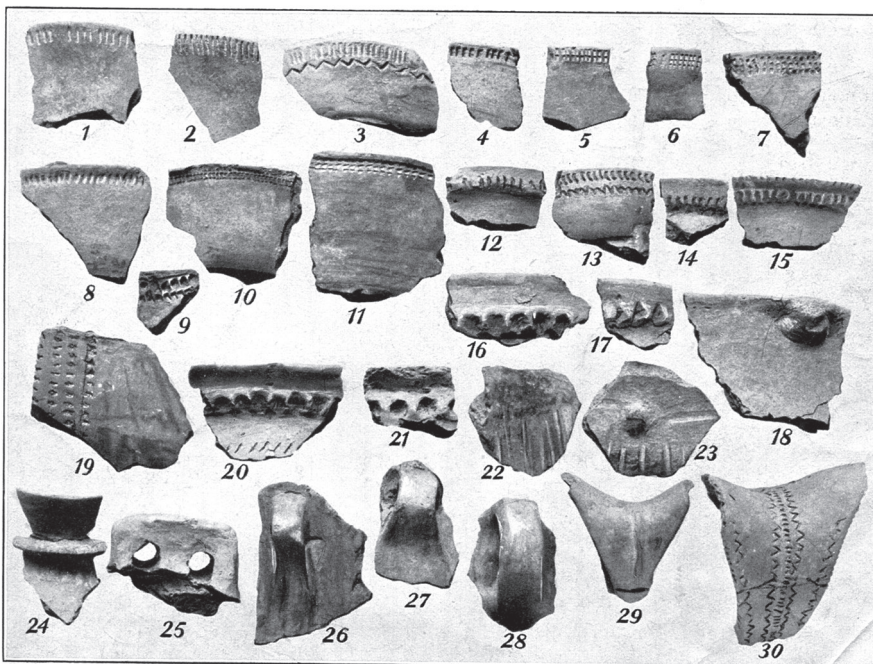
w powiecie PIŃCZOWSKIM.

Z polecenia Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, rozpoczęte zostały we wrześniu u.r. poszukiwania archeologiczne we wsi Książnice Wielkie, p. Pińczowski, gdzie przypadkowo natrafiono na siedzibę ludzką z epoki kamiennej t.j. wieś która istniała parę tysięcy lat temu.

Pierwsze ślady tej osady odkryto jeszcze w ciągu wojny przy kopaniu rowu strzeleckiego, tuż za cmentarzem książniczkim. Po opuszczeniu rowu przez wojsko wszedł do niego pewnego razu ks. Dziekan Józef Later i zauważył tkwiące w ścianach okopu stare kości i czaszki ludzkie, naczynia gliniane dziwnego kształtu, a na głębokości 3 łokci, warstwę przepalanej pszenicy.

skorupami, połupanami kośćmi zwierząt i muszelkami ze spożytych skójek rzecznych, jakie jeszcze dziś spotkać możemy na brzegach Wisły. W jednej jamie znaleziono warstwę tych muszelek grubą na przeszło 1/2 m. Robotnicy zatrudnieni przy poszukiwaniach, muszeli te nazywali „żabim skrzekiem”. Znajdowano również noże krzemienne i inne zabytki. Jakiego było przeznaczenie tych dolów? Otóż wykopaliska, uważane obserwacje i sośnie badania naukowe, prowadzone niemal we wszystkich krajach Europy od kilku dziesiątek lat wykazały niezbicie, że doly tego rodzaju służyły ludziom za mieszkanie w czasach bardzo odległych, gdy lepszych domów nie umiano sobie jeszcze budować. Potwierdził to znów badania w Książnicach. W cz-

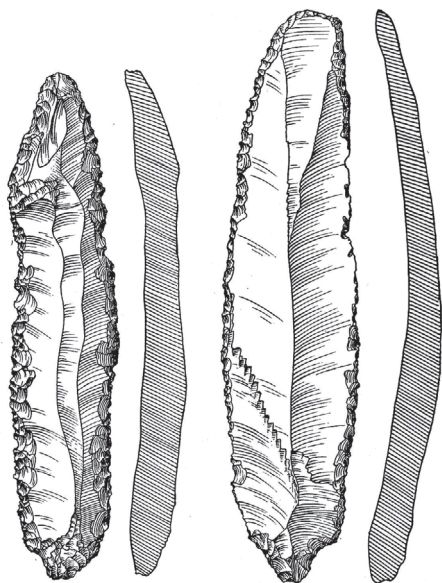
„Głos Pińczowski” z 1 września 1923 r. informujący o znaleziskach i badaniach archeologicznych w Książnicach Wielkich (z Archiwum Muzeum Archeologicznego w Krakowie)

1. Książnice Wielkie Bez. Pińczów. Ge

Fragmenty naczyń glinianych (brzezi i ucha) sprzed ok. 5,5 tys. lat (kultura pucharów lejkowatych). Ilustracja z jednej z przedwojennych publikacji J. Żurowskiego na temat Książnic Wielkich (z Archiwum Muzeum Archeologicznego w Krakowie)

Podczas 3 lat wykopalisk odkryto i przebadano ponad 60 tego rodzaju „gospodarstw” (piwnic, magazynów na żywność, palenisk). Przechowały one bardzo wiele przedmiotów opowiadających nam o pierwszych mieszkańcach Książnic Wlk. Są wśród nich gliniane naczynia i ich fragmenty, ciężarki i przęśliki tkackie, narzędzia z kości zwierzęcych (igły, szydła), ozdoby z kłów zwierzęcych (zawieszki z otworem), siekiery krzemienne i różnego rodzaju narzędzia wykonane z krzemienia, w tym tzw. wiórowce, czyli noże z zębatymi krawędziami. Z wkopanych niegdyś w ziemię spichlerzy pochodzą liczne znaleziska przepalonego ziarna pszenicy, a także muszli małży rzecznych. Bardzo ważnym źródłem informacji są kości zwierząt udomowionych i dzikich, pośród których przeważają kości bydła rogatego i świnii domowej, a w dalszej kolejności jeleni, saren i zajęcy. Wszystkie te dane tworzą nam obraz najstarszych mieszkańców Książnic jako wszechstronnych rolników, uprawiających zboże, hodujących stada bydła i świń, polujących na zwierzęta dzikie i zbierających dobra przyrody, np. małże słodkowodne. Można przypuszczać, że ludność ta zamieszkiwała teren Książnic Wlk. nawet przez kilkaset lat, tworząc część większego organizmu społeczno-politycznego na terenie dzisiejszej Małopolski. W archeologii określana jest mianem ludności

Rysunki krzemiennych ostrzy noży sprzed 5 tys. lat o długości 18,5 cm i 16,5 cm, odkryte w Książnicach Wlk. (z publikacji J. Żurowskiego)

tw. kultury pucharów lejkowatych (od charakterystycznego kształtu glinianych pucharów o lejowato rozchylonym brzegu).

Drugim istotnym okresem w pradziejach Książnic Wielkich były czasy młodsze od opisanych wyżej o ok. 2 tys. lat. Do doliny Szreniawy i na otaczające je wzniesienia przybyła nowa ludność, o odmiennej gospodarce, w której dominowało pasterstwo. Była to ludność półwędrowna, przemierzająca się na znacznych obszarach. Nie zakładała długotrwałych osad, ale swoich zmarłych chowała w ściśle wyznaczonych miejscach, na eksponowanych i dobrze widocznych w krajobrazie wzgórzach. Około 4,5 tys. lat temu takim właśnie miejscem grzebalnym stało się wzniesienie zajęte współcześnie przez książnicki cmentarz. Podczas wykopalisk w latach 1921–24 odkryto 14 pochówków omawianej ludności. Groby te miały ciekawą konstrukcję. Po wykopaniu owalnego zagłębienia, w jego dnie drążono boczny korytarz (przejście) do właściwej, dużej niszy grobowej, założonej już na głębokości ok. 2 m od powierzchni gruntu. Na dnie tej komory składano zmarłego w pozycji skurczonej na boku, wyposażając go bogato w naczynia gliniane, siekiery krzemienne, topory z kamienia, a także ozdoby z kości i rogu. Groby sytuowano w bliskiej od siebie odległości. Od zwyczaju ozdabiania naczyń glinianych odciskami sznura, społeczność tą określa się jako tzw. kulturę ceramiki sznurowej.

Szkielet ludzki sprzed 4,5 tys. lat (kultura ceramiki sznurowej) odnaleziony w Książnicach Wielkich w 1924 roku (z Archiwum Muzeum Archeologicznego w Krakowie)

Naczynia gliniane (amfory i puchar) z grobów ludności kultury ceramiki sznurowej odkrytych w Książnicach Wielkich (z Archiwum Muzeum Archeologicznego w Krakowie)

Dziennik badań J. Żurowskiego z lat 20-tych ubiegłego wieku oprócz relacji i dokumentacji archeologicznej zawiera bardzo ciekawe informacje o przebiegu wykopalisk. Wspomniano już, że w wykopaliskach brali udział mieszkańcy Książnic Wielkich. Zachowały się listy obecności pracowników, a nawet listy płac i zobowiązania finansowe wobec zatrudnionych do prac ziemnych włościan, a także włościanek. W notatkach autora badań najczęściej wymieniane są nazwiska: Kukułka (Jerzy), Przybyś (Jan), Klasa, Stachura, Nowak, Ptasznik, Wojtusik, Bułaj, Łuczka. Wiele jest zapisów szczegółowych, takich jak np. „kopanie od śniadania po 30 tys.”. W archiwum muzealnym zachowało się też kilkanaście zdjęć z wykopalisk, przedstawiających m.in. wymie-

nionych powyżej z nazwiska pracowników. Niestety fotografie nie są opisane i nie wiemy kogo przedstawiają. Wydaje się, że jedyną szansą identyfikacji jest rozpoznanie swoich dziadków i pradziadków przez ich wnuków i prawnuków, mieszkających do dziś w Książnicach Wielkich.

Mieszkańcy Książnic Wielkich przy pracy na wykopaliskach w 1924 roku (z Archiwum Muzeum Archeologicznego w Krakowie)

Mieszkańcy Książnic Wielkich przy pracy na wykopaliskach w 1924 roku (z Archiwum Muzeum Archeologicznego w Krakowie)

W okresie międzywojennym J. Żurowskiemu nie udało się przebadać całego stanowiska archeologicznego przy książnickim cmentarzu. Nie była znana w związku z tym rzeczywiście wielkość prehistorycznej osady i cmentarzyska. Żeby to ustalić Muzeum Archeologiczne w Krakowie dzięki przy-

chylności i pomocy obecnego proboszcza ks. Wiesława Barana, przeprowadziło w 2017 r. badania geofizyczne, polegające na wykonaniu pomiarów na powierzchni terenu za pomocą magnetometru. Urządzenie to rejestruje zmiany w gruncie do głębokości ok. 1 metra, lokalizując niewidoczne już dzisiaj na powierzchni ślady zabudowy osiedli, a także groby sprzed kilku tysięcy lat. W miejscach gdzie w pradziejach istniały domy mieszkalne, urzędnia gospodarcze (piwnice, spichlerze, paleniska, studnie), a także pochówki ludzkie, ślady takie tworzą na mapach geofizycznych owalne i koliste zaciemnienia. Ich położenie można bardzo precyzyjnie określić, a następnie podjąć w tych miejscach wykopaliska. Przejście z magnetometrem po książnickim polu otoczonym ogrodzeniem cmentarza ujawniło archeologiczne bogactwo tego terenu. Zarejestrowano istnienie kilkudziesięciu śladów po dawnej zabudowie, w tym prawdopodobnie również grobów, poświadczających, że duża część pradziejowej osady i cmentarzyska wciąż czeka na swoje odkrycie.

Po prawie 100 latach od badań J. Żurowskiego i ks. J. Latera, Muzeum Archeologiczne w Krakowie wraca do Książnic Wielkich z wykopaliskami. W październiku br. Przeprowadzono badania w nowej części obecnego cmentarza (aktualnie pole uprawne), a dokładniej w miejscu, w którym poszerza się strefa zajmowana przez współczesne nagrobki. Badania sfinansowane zostały z funduszy Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Krakowie i przeprowadzone we współpracy z Instytutem Archeologii UJ. Miały charakter ratowniczy i wyprzedzający powiększanie się książnickiej nekropoli. O ich wynikach napiszemy po wstępnym opracowaniu znalezisk. Można się spodziewać, że jeszcze bardziej przybliżą one historię wzgórza nad Szreniawą, które od przeszło 5 tys. lat przyciąga ludzi jako miejsce bezpiecznego zamieszkania i spoczynku swoich bliskich.

Dr Albert Zastawny
Muzeum Archeologiczne w Krakowie

Kamień

W ogrodzie babci był pagórek. Właściwie był to półpagórek. Kończył się jak nożem obciął murowaną ścianą zaopatrzoną w drzwiczki. Drzwiczki zaś w skobel, sztabę i kłódkę. Było to królestwo chłodu, a zwyczajnie mówiąc – zimna piwnica.

Ale była i druga piwnica, jeszcze zimniejsza, czyli lodownia. Mieściła się pod lewym sąsiedkiem stodoły. Zapelniana zimą kawałami lodu wyrąbanymi z zamarznętej Szreniawy, izolowana od góry słomą z wymłóconych snopków i sianem, trzymała ziąb przez całą wiosnę, lato, a może i jesień. Gdy w ten lewy sąsiedź walnął pod koniec wojny niewypał zrzucony z samolotu, zawałiła się i stodoła i lodownia, a nawet niczemu winna „sławojka”, czyli ubikacja na świeżym powietrzu.

Pierwszy stopień schodów do piwnicy był tak wysoki, że babcia, pulchniutka i niewysoka, musiała się z niego opuszczać, a gramoląc się z powrotem sapała z wysiłkiem. Ilekroć towarzyszyłam babci w tej wyprawie, przytrzymując drzwi lub odbierając garnek czy kawałek mięsa ciągle świeżego, nawet po tygodniu spędzonym na betonowym dnie w liściach chrzanu, wypatrywałam czarnego znamienia zwanego „myszką”, które ukazywało się nad babcinym kolanem, gdy sukienka się babci zadarła. „Myszka” była niepokojąco ciemna i duża na tle skóry, która nigdy nie widziała słońca. Tak samo jak tajemnicze pomrowniki, które pilnowały piwnicznej ciemności ruszając podejrzliwie czułkami. Kiedy już i mnie posyłano do piwnicy, zawsze przytrzymywałam drzwi kamieniem, aby coś widzieć a nawet uciekać. Gdy po latach chodziłam po jaskiniach, równie ciemnych, stromych i śliskich, doświadczenie z dzieciństwa okazało się pomocne.

Na piwnicy, pokrytej grubą warstwą ziemi, rosły bzy i dzikie wino, a u podnóża pagórka leżał ogromny kamień. Kamień mojego dzieciństwa.

Był jasny, w kształcie foremnego prostopadłościanu jak pogański ołtarz lub wielki ząb przedpotopowego smoka, którego duch na pewno mieszkał jeszcze w piwnicy. Ten ząb miał pośrodku łagodne wgłębienie. W tym wgłębieniu ucieraliśmy z wodą ceglana mączkę wydłubaną z muru domu. Z koralowej mączki robiliśmy cegiełki w pudełku od zapalek. Zapalaki na czerwonej etykiecie miały żółte słońce i napis: Polski Monopol Zapalczany. Do tego jeszcze

Kamień mojego dzieciństwa

Wojenne zapalaki

nadruk po niemiecku: Zundholzmonopol in Generalgouvernement.

Po uklepaniu masy wypychaliśmy ją stukając w ścianki pudełka i suszyliśmy na słońcu jak prawdziwi cegielnicy. Do czego potem służyły – nie pa-

Odpoczynek na kamieniu

miętam. Gdy kamień był nagrzwany, przyjemnie było na nim siedzieć jedząc agrest i porzeczki.

Gąszcz bzu na piwnicy był tajemniczy, zwłaszcza dla małej dziewczynki; ale i przydatny w czasie gry w „chowanego”. A po wspięciu się na szczyt pagórka, można było widzieć ogród jak na dłoni.

Mijały lata. Stodołę babcia odbudowała, ale bez lodowni. Nie było już takiej potrzeby, a i lodu brakło, od kiedy Szreniawa i Wisła przestały zamarzać. Lecz piwnica w ogrodzie służyła nadal.

Jej koniec był dramatyczny i niegodny. Posłużyła za śmietnik, który wypełnił ją po brzegi. Drzewiczki się wypaczyły i wisiały na zawiasach. Niepotrzebne już były ani skobel, ani kłódka, ani sztaba, która zwisała z drzwi i rdzewiała. Ziejący otwór zarosło dzikie wino, a jego odnóżki rozeszły się oplatając krzaki, akacje, resztki ogrodu i co się tylko

dało. Dobrze, że babcia tego nie widziała, przebywając już w innym, pozaziemskim ogrodzie. Wydawało się, że i kamień poszedł za nią, bo przecież się nie zapadł, ale jednak zniknął.

Mówią ludzie, że nic w przyrodzie nie ginie. Czasem jednak to „nic” wpadnie w taki zakamarek, że dopiero ktoś inny przez przypadek znajdzie, choć to nie on zgubił. Tak utraciłam jedyny w moim życiu pierścionek z brylantem, który dostałam od babci na swoje osiemnaste urodziny. Myśl, że jednak spotkał szczęśliwego znalazcę, była dla mnie pocieszająca, choć zaprawiona goryczą.

No dobrze – powie czytelnik – każdy coś gubi, częściej, niż znajdzie. Ale co z tym tytułowym kamieniem?

Z kamieniem stało się jak w baśni. Mijały lata. Dom niszczał, ogród zarastał. Ale nie stał się bynajmniej zaczarowanym ogrodem, jak w wielu znanych opowieściach, ponieważ przez dziury w płocie i tunele wydeptane w wysokich chwastach przemykali wieczorami różni panowie z nieodłączną buteleczką lub spragnione odosobnienia zakochane pary.

Takim go zastałam, po pół wieku od sielskich lat dzieciństwa, choć jego dziczenie odbywało się stopniowo. To jak z chorobą. Najpierw nie dostrzega się jej objawów, potem nie chce się ich widzieć, aż nadchodzi moment krytyczny i tylko zdecydowana i kosztowna kuracja może przywrócić zdrowie. I tego właśnie się podjęłam z wielką pomocą bliskich mi ludzi.

– Najpierw ogrodzenie – stwierdziłam odważnie ale i bezradnie, patrząc na dwumetrowe pokrzywy.

Dwumetrowe pokrzywy w ogrodzie, rok 1996

Wzdłuż całego ogrodzenia rosły potężne akacje. Kiedy je posadzono – nie wiem. Dla mnie – były tam od zawsze. W dzień wesołe, w porze kwitnienia białe jak ślubny orszak i pachnące słodko zwiśniętymi gronami kwiecia. Byliśmy amatorami tych kwiatów. Całe grona wpychaliśmy do buzi zaciskając zęby. Kwiaty zostawały, a z ust wyjeżdżała ogołocona gałązka.

Mój ojciec postawił w ogrodzie pięć uli. Gdy kwitły akacje, w ich koronach aż buzowało od pszczół.

Pasieka ojca w ogrodzie

Na zamieszczonym zdjęciu widać, że pierwszy ul jest inny, niż pozostałe. Gdy w mroźny styczniowy dzień 1945 roku przechodziły przez Koszyce oddziały sowieckie, jacyś pijani żołnierze pootwierali ule. W czterech ulach pszczoły zginęły, ale w tym nietypowym rój ocalał, bo nie umieli go otworzyć. Miód akacjowy ma szczególne właściwości i jest bardzo ceniony przez cukrzyków, ponieważ przeważa w nim fruktoza nad glukozą. Z tego też powodu miód ten bardzo wolno krystalizuje, nawet dwa lata nie wystarczą. Ma też bardzo delikatny smak i jasną, słomkową barwę.

My zaś korzystaliśmy nie tylko z akacjowych kwiatów. Z łądzyk liści, pokrytych wieloma mniejszymi listkami, robiliśmy coś w rodzaju okularów, uprzednio te listki oskubując a zostawiając tylko najwyższy, o który zaczepiało się giętką łądzykę. Z takiej akacjowej gałązki moż-

na było też wróżyć, szepcząc przy każdym odrywającym listku „tak” lub „nie”.

Za to w nocy akacje zmieniały duszę. Rozkolyśane wieczornym wiatrem, czarne i rozkudłane przypominały sabat czarownic. Wtedy bardzo ich się bałam.

Przed położeniem w Koszycach kanalizacji ogród mojej babci wznosił się nad drogą dość wysoką skarpią. W tej skarpię sąsiedzi zza Goczalki mieli piwnice zabezpieczone drzwiczkami. Kiedy położono

kolektor i podniesiono drogę, niektóre akacje zaczęły przeszkadzać przejeżdżającym pojazdom. Na prośbę wójta moja mama skróciła te konfliktowe drzewa o korony, zostawiając pnie, ponieważ była do nich przybita siatka ogrodzenia. Przewalały się przez nią splątane gałęzie berberysu i to one raczej utrzymywały siatkę na miejscu. Trzeba było i siatkę i berberys dokładnie usunąć. Ukazała się linia ogrodu wyznaczona drzewami. Zdrowe drzewa przegrodzone były martwymi. Należało je nie tylko usunąć, ale i wykarczować. Tu nasuwa się zaskakujące porównanie do... resekcji zębów. Bywają zęby o rozgałęzionych korzeniach, a wtedy dentysta musi takie korzenie dłutować. Dłutowanie korze-

ni akacji to była żmudna i ciężka praca przy użyciu wszelkich dostępnych narzędzi: łopat, piły spalinowej i ręcznej, łomu i siekiery, a nawet młotków. Pień był skracany, odkopywany i przycinany.

Dłutowanie korzeni akacji

Jakby tego było mało, należało usunąć wewnątrz ogrodu całe kępy dobrze wyrosniętych samosiejek akacji. Wezwana na pomoc potężna ładowarka pchała taką kępę, za którą ukazały się giętkie jak węże długie korzenie i rozszedł się zapach... siarki. Po prostu *armagedon!* Ale nie były to złe moce wypuszczone z piekła. Podobno drewno akacji taki zapach wydziela.

Ładowarka pcha kępę akacji

Gdy walka z akacjami trwała, zaczęliśmy porządkować teren wokół ogrodowej piwnicy i raptem pod ostrzem łopaty coś zadźwięczało. Po odgarnięciu ziemi okazało się, że jest to *mój kamień!!!* Brudny, mokry, ale od razu go poznałam. Tylko jak go ruszyć i gdzie ustawić. I znowu podkopywanie, odgarnianie, a on nic. Widać, że rękami nie da się rady. Na ratunek podjechał operator ładowarki i wielkim czerpakiem podniósł głaz.

– No, to gdzie mam zrzucić?

Kamień wisi mi nad głową, ogrodzenia jeszcze nie ma, wkoło chaszczce, a operator ponagla, więc się decyduję:

– Do narożnika przy bramie.

Maszyna skręca, podjeżdża kilka metrów, kamień zsuwa się z czerpaka i osiada na nowym miejscu stając się prawdziwym kamieniem węgielnym ogrodu w jego nowym kształcie.

Od tej chwili, choć pracy jeszcze dużo, wszystko się układa.

Nowa zielona siatka naciągnięta na nowe słupki zamyka posesję. Porządkujemy teren z wyrwanych kęp akacjowych, usuwamy co większe chwasty i badyle, a niezawodni w pomocy Józef i Staszek Cisakowie zaorywują i bronują koniem teren.

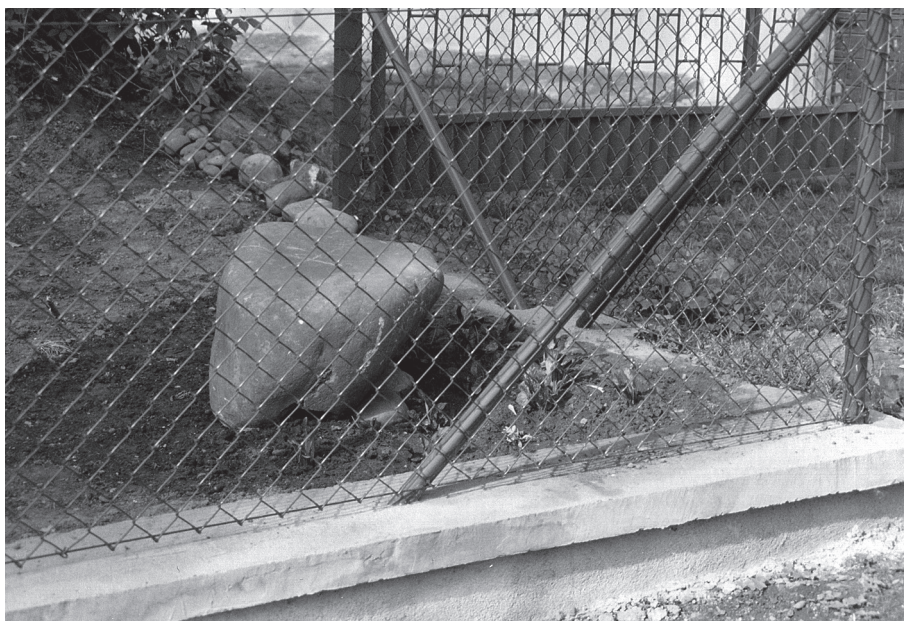
Jeszcze posiać trawę i gotowe. I tak niemożliwe stało się możliwe. Z czasem zyskaliśmy nawet „ochroniarza” w osobie uzbrojonego po zęby wnuka, który zajmował pozycję na kamieniu.

Od tamtej pory, ilekroć podjeżdżamy pod bramę domu, wita mnie kamień.

Kamienie są wieczne. Drzewa, w odróżnieniu od ludzi i zwierząt, choć jak i oni nie są wieczne, nie przestają rosnać. I przyszedł po kilku latach czas, że zaczęły zagrażać otoczeniu, zwłaszcza w czasie burzy lub wichury. Ociągałam się z decyzją, ale najpierw pod piłę poszły trzy (nazywałam je „Trzy Siostry” na pamiątkę mojej mamy i jej dwóch siostr), potem „Jaś i Małgosia”. A miała między nimi stanąć biała kolumienka z Matką Boską pod daszkiem, aby ani deszcz, grad, śnieg, a nawet kwiatki i liście akacji nie spadły jej na główkę. Wreszcie przyszła pora na ostatnie siedem.

Zniknęły akacje, wejście do piwnicy ogrodowej zostało zamurowane razem ze śmieciami i pomrow-

niemi.

Kamień na nowym miejscu

Oranie ogrodu

„Ochroniarz” na stanowisku

Studnia przed zawaleniem, 1996 rok

nikami; przestała istnieć studnia, kiedyś słynna z najlepszej w okolicy wody, tak czystej, że aż błękitnej. Babcia tej wody nikomu nie żałowała, toteż sień domu ciągle była zalewana przez użytkowników, którzy przychodzili nie tylko z sąsiedztwa, ale nawet z Rynku. Gdy we wrześniu 1939 roku przez Koszyce przeciągały tłumy uciekinierów, a czas był upalny, w studni zabrakło wody. Nadeszła jeszcze kobieta z małym dzieckiem prosząc o trochę wody do umycia niemowlęcia. „– Niech pani przyjdzie wcześniej rano – doradziła mama – gdy wody przez noc się uzbiera.” Pewnie do dziś, kilkanaście metrów pod powierzchnią, ta woda płynie, ale czy tak samo dobra jak niegdyś?

Mógłby ktoś z czytelników powiedzieć: „– Po co ona się rozpisyje o tak banalnych sprawach”. Zaręczam, że według mnie nie są one ani banalne, ani mało ważne. Z takich drobiazgów powstaje nasza pamięć a nawet tożsamość. Takie wspomnienia poruszają serce i duszę. Biedni są ci, którzy pozwalają zawłaszczyć tę tożsamość obcym, przemijającym modom. Dla których otoczenie domu, podwórze i ogród kojarzą się tylko z jazgotem kosiarki.

Przeszło dwadzieścia lat temu napisałam wiersz, którego fragment zacytuję:

„Nasz dom, który zaniedbaliśmy.
On czeka i pękają mu mury
z tęsknoty.
Tęskniły przez lata drzewa,
aż uschły i zostały wycięte.
I przyszedł telegram:
„Nie przyjeżdżaj już na wakacje –
stop – twoje na zawsze – akacje.”

Tak napisałam w 1996 roku, i wtedy zaczął się mój powrót.

Grażyna Iwanicka

SPOŁECZEŃSTWO OBYWATELSKIE

W oczekiwaniu na Święta...

Dzienny Dom Senior+ w Książnicach Małych w grudniu obchodzić będzie trzecią rocznicę powstania. Z roku na rok cieszy się on coraz większym zainteresowaniem wśród Seniorów. Uczestnicy biorą udział w zajęciach aktywizujących ruchowo, rehabilitacji indywidualnej i grupowej, w warsztatach terapii zajęciowej, śpiewają, uczestniczą w spotkaniach międzypokoleniowych, integracyjnych. Gościliśmy również telewizję TVP 3 KRAKÓW, która nagrała o nas reportaż. Zajęcia dostosowane są do możliwości i zainteresowań Seniorów. Seniorzy mogą korzystać z sali telewizyjnej, biblioteki, sali do ćwiczeń oraz sali do rozmów indywidualnych. Spotykamy się od poniedziałku do piątku w godz. 9–17. Zapewniamy transport do Ośrodka oraz gorący posiłek.

Jak co roku o tej porze w naszym Domu czuć już atmosferę zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia. Z tej okazji Seniorzy na zajęciach przygotowują pomysłowe i atrakcyjne ozdoby świąteczne, które zdobić będą sale Domu. Oprócz czasu spędzanego na warsztatach z terapii zajęciowej Seniorzy mogą skorzystać z codziennej rehabilitacji wykonywanej przez rehabilitanta-fizjoterapeutę oraz z zabiegów fizykalnych, na coraz nowocześniejszym sprzęcie rehabilitacyjnym, między innymi takich jak: **KRIOTERAPIA, LASER, MAGNETRONIK, DIADYNAMIK, TENS, INTERDYN, ULTRADŹWIĘKI, ULTRAFONOFORZA**. Dzięki zróżnicowanej ofercie jaką zapewnia placówka, każdy znajduje tu coś dla siebie. Seniorzy mogą spędzić czas w miłej i rodzinnej atmosferze oraz nawiązywać nowe znajomości.

Uczestnicy Domu Senior+ wykonują ozdoby świąteczne

Panowie z Domu Senior+ przy pracy

Osoby w wieku 60+ zainteresowane ofertą zapraszamy do kontaktu.

Kontakt:

Dzienny Dom Senior+, Książnice Małe 45
tel. 517 130 774

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Koszycach
ul. Elżbiety Łokietkówny 14
tel. 41 35 14 048 wew. 27.

Agata Kasperek

Uczestnicy Domu Senior+

GAZETA KOSZYCKA – członek Polskiego Stowarzyszenia Prasy Lokalnej. Redagują: Teresa Molenda, Stanisław Szymański, Adam Andrzej Gąsior, Olga Kabat, Ryszard Stojek. Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania, opracowywania edytorskiego nadesłanych tekstów, nadawania własnych tytułów.

Materiały i korespondencje prosimy przekazywać do Urzędu Gminy w Koszycach, ul. Elżbiety Łokietkówny 14, tel. (41) 3514048 w. 26, e-mail: promocja@koszyce.gmina.pl
Gazeta Koszycka dostępna jest także na stronie: www.koszyce.gmina.pl
Autorom honorariów nie płacimy. Sygn. akt: INs-Rej-Pr 7/95 Sąd Wojewódzki w Kielcach.
Egzemplarz bezpłatny. Skład: Jacek Stojek. Druk: Brzeska Oficyna Wydawnicza, Brzesko